

KAUPUNKIKESKUKSEN PALVELUVERKKO- SELVITYS

Sivistyslautakunta 28.1.2026

ROVANIEMI

SISÄLLYS

1. Rovaniemen demografinen kehitys, lapsi- ja oppilasennuste	4
1.1. Tausta ja tavoitteet	5
1.2. Väestönkehitys	8
1.3. Lapsi- ja oppilasennusteet	19
1.4. Yhteenveto	28
1.5. Selvityksen seuraavat vaiheet	30
2. Palveluverkon ratkaisuvaihtoehdot	31
2.1. Johdanto	32
2.2. Varhaiskasvatus	32
2.3. Perusopetus	34
3. Vaikutusten arviointi	42
3.1. Yleistä lapsivaikutusten arvioinnista osana palveluverkkoselvitystä	43
3.2. Lapsiperheiden ja perheellistymistä suunnittelevien asuinpaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä Rovaniemellä	44
3.3. Kuntalaisten näkemykset palveluverkon muutoksesta	45
3.4. Kuntalaisvaikutukset liikkumisen ja liikunnan harrastamisen näkökulmasta	46
3.5. Varhaiskasvatus	47
3.6. Perusopetus	50
4. Johtopäätökset	56

1. ROVANIEMEN DEMOGRAFINEN KEHITYS, LAPSI- JA OPPILASENNUSTE

1.1. TAUSTA JA TAVOITTEET

Helmikuussa 2024 aloitettiin liikuntapaikkojen, varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palveluverkon kriittinen tarkastelu koko kaupungin alueella. Vaikuttimina ovat toisaalta taloudellinen tilanne ja toisaalta väestörakenteen muuttuminen. Syntyvyyden aleneminen on koko maata koskeva ilmiö, jonka vaikutuksia Rovaniemellä on hieman tasoittanut kaupungin muuttovoittoisuus.

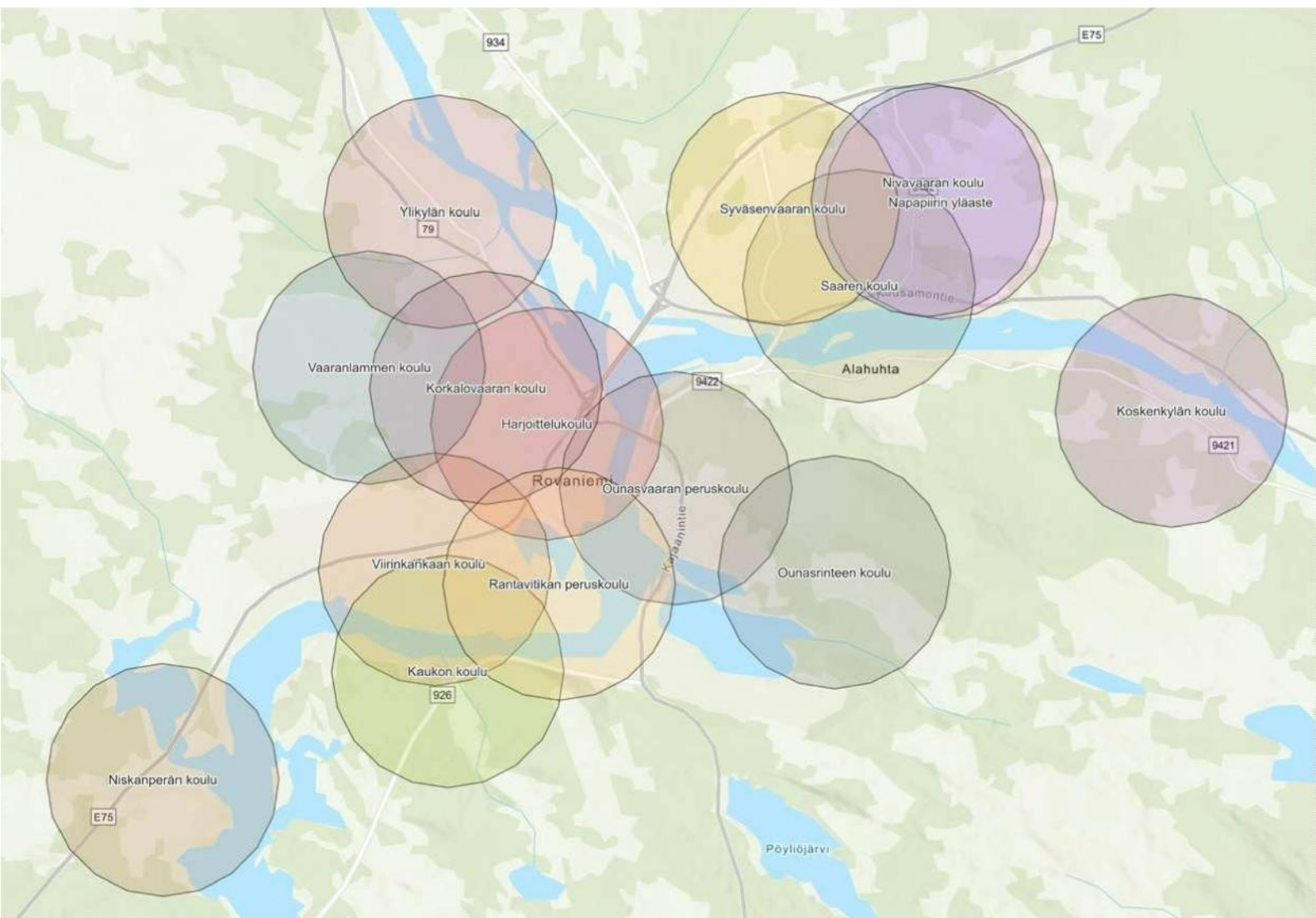
Rovaniemen perusopetuksen oppilasmäärä tulee oppilasennusteen mukaan laskemaan vuoteen 2030 mennessä noin 1 000 oppilasta (5 958 -> 4 879). Tästä määrästä noin 900 oppilasta vähenee kaupungin keskustan ja siihen välittömästi liittyvien kaupunginosien alueelta. Vaikka oppilasmäärän väheneminen ei toteutuisikaan ennakoidusti, perusopetuksen palvelutarve vähenee merkittävästi vuoteen 2029 mennessä.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä (1–6-vuotiaat) Rovaniemellä tulee olemaan vuonna 2030 nykyistä määrää noin 80 lasta pienempi. Ennusteen mukaan palvelutarpeen netto-muutos osallistumisasteet huomioiden tarkoittaa n. 73 varhaiskasvatuspaikkaa vähemmän.

Keväällä 2024 tarkasteltiin jo alustavasti aikaisempien ennusteiden toteutumista ja havaittiin vaihtelua toteutumisissa. Ennusteisiin liittyy epävarmuustekijöitä ja kaupunkikohtaisia trendejä, joita avataan palveluverkkoselvityksen ennuste- ja analyysiosiossa. Koska lasten määrän kehitys ei ole irrallaan muusta kehityksestä, tarkastellaan tässä osassa demografista kehitystä ja sen syitä Rovaniemellä hieman laajemmin. Tarkoitus on antaa välineitä ja lisätä ymmärrystä toimintaympäristön nykytilasta ja muutoksista palveluverkon kehittämiseksi ja optimoimiseksi siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin tarkoitustaan niin saavutettavuuden kuin kapasiteetinkin näkökulmista.

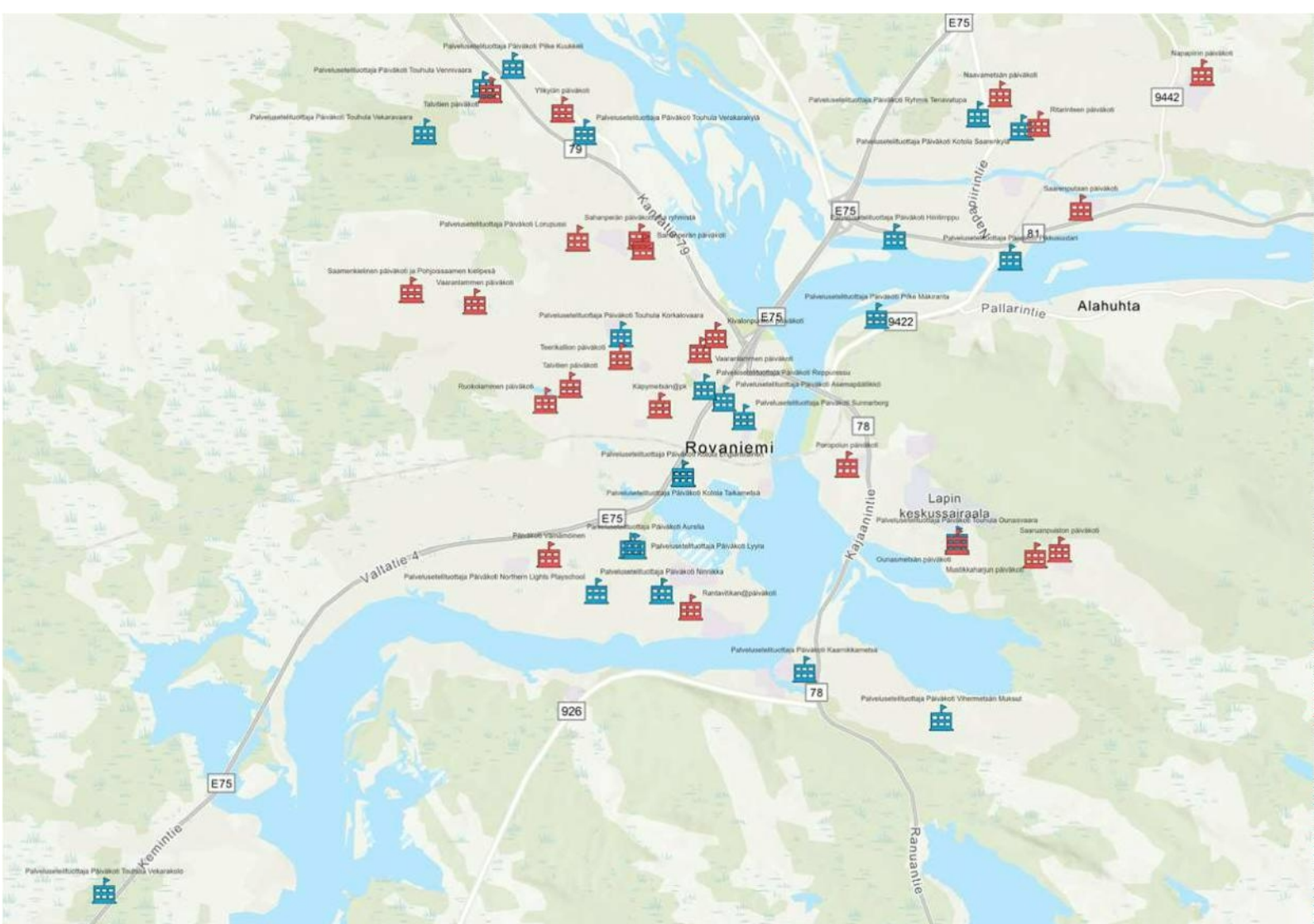
Työryhmä

Jussi Kainulainen, Jonna Leppiaho, Anne Mänty, Mervi Raaterova, Marko Ranttila, Risto Varis (pj)

Keskuksen suuralueen koulut ($r = 1500$ m)

Rovaniemellä 1–2 -luokkien oppilaat ovat oikeutettuja koulukuljetukseen, mikäli yhden-suuntainen koulumatka ylittää 3 km. Tätä vanhemmilla oppilailla raja on perusopetuslain mukainen 5 km yhteen suuntaan. Havainnekuvassa oleva 1 500 m säteellä piirretty ympyrä antaa hyvän käsityksen välimatkoista eri kouluihin, koska ko. ympyrän sisällä käytännön koulumatkat jäävät alle 3 km jokien aiheuttamaa jakolinjaa lukuun ottamatta.

Keskuksen alueen päiväkodit

Kaupungin omien ja yksityisten päiväkotien sijainnit kaupunkialueella ovat merkityksellisiä saavutettavuuden kannalta ainakin siinä mielessä, että vanhempien olisi mahdollisimman sujuvaa sovittaa viennit ja noudot omaan arkeensa. Tällöin korostuvat sijainnit julkisen liikenteen reittien ja kokoavien kulkuväylien lähistöllä.

Päiväkodit 1/2025

- ikp: päiväkoti
- ikp:päiväkotit yksityinen

1.2. VÄESTÖNKEHITYS

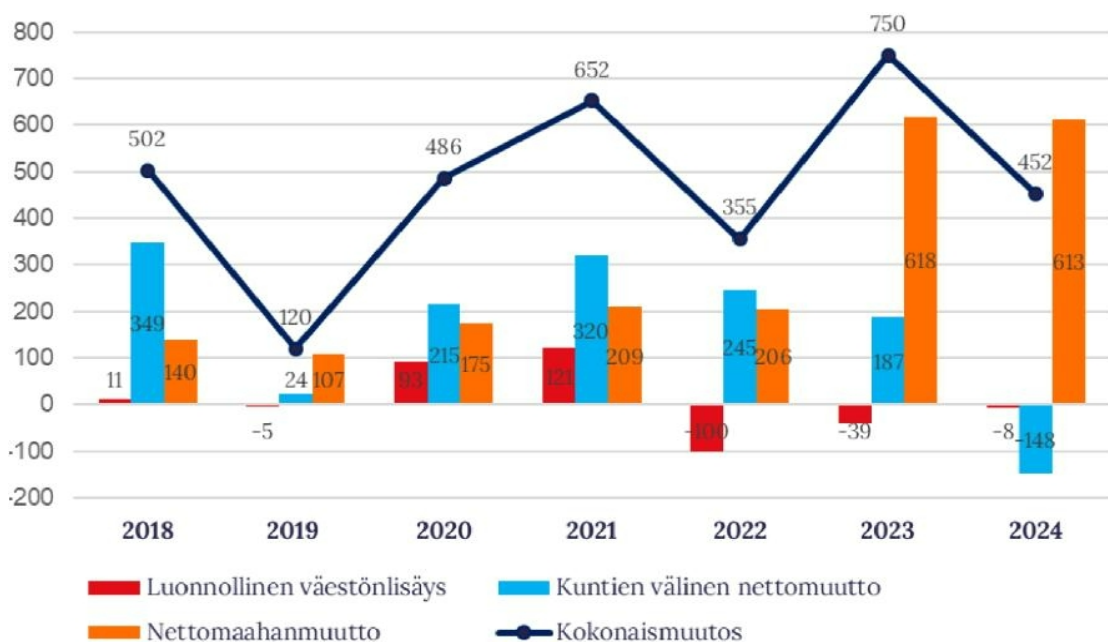
1.2.1 VÄESTÖNMUUTOS

Väestönkasvu perustuu nyt maahanmuuttoon

Rovaniemen väestö vuonna 2024 oli 65 738 henkilöä (Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto) ja on Suomen kunnista 17. suurin kaupunki. Väestömäärä on ennakkotilaston perusteella lisääntynyt vuodesta 2019 lähtien vuoteen 2024 noin 4 %.

Väestönmuutos on perustunut aiempina vuosina muuttovoittoon kuntien välillä (nettomuutto) sekä ulkomaiden ja kunnan välisiin muuttoihin (nettomaahanmuutto), mutta väestön ennakkotilaston perusteella vuonna 2024 kuntien välinen nettomuutto on reilusti negatiivinen aiempiin vuosiin verrattuna (-148 henkilöä). Vuoden 2024 väestönmuutos perustuu nettomaahanmuuttoon. Luonnollinen väestönmuutos on ollut negatiivista vuodesta 2022 lähtien eli syntyvyys on ollut alhaista suhteessa kuolleiden määrään.

Väestön muutokset Rovaniemellä v. 2018–2024

Lähde: Tilastokeskus, väestönrakenne

Väestön kehitys ajanjaksolla 2019–2023 Rovaniemen keskuksen suuralueella

Korkeintaan 18-vuotta täyttäneiden määrä Rovaniemellä vuonna 2023 oli 13 196 henkilöä. Näistä Rovaniemen keskuksen suuralueella oli 11 573 henkilöä.

2023	Ikäluokat yhteensä	6 tai alle	7–12	13–15	16–18	19–49	50–64	65–74	75 tai yli
Rovaniemi	65 286	4 218	4 411	2 363	2 204	27 218	11 154	7 729	5 989
Suuralue Rovaniemen keskus	57 142	3 718	3 827	2 055	1 973	24 704	9 420	6 363	5 082

Jos tehdään tilastotarkastelua väestönmuutoksesta eri ikäluokissa vuosien 2019–2023 välillä, voidaan havainta väestönmäärän muutoksia eri alueilla. Väestönmuutos on ollut negatiivista kaikissa ikäluokissa Ounasrinteen, Lapinrinteen, Ounasmetsän, Alakorkalon, Kaukon, Hirvaan ja Muurolan tilastoalueilla. Positiivista väestönmuutos on ollut erityisesti Ylikylän, Pullinpuolen ja Rautiosaaren tilastoalueilla (yli 10 % nousua kaikissa ikäluokissa yhteensä).

Rovaniemen kaupungissa yhteensä väestönmuutos on negatiivista erityisesti alle 6-vuotiaissa, 7-12-vuotiaissa sekä 50-64-vuotiaissa. Sama kehitys koskee Rovaniemen keskuksen ja Alakemijoen suuralueita. Vastaavasti nousua Rovaniemen kaupungin väestömäärässä vuosien 2019-2023 välillä on ollut erityisesti 13-15-vuotiaissa ja yli 75-vuotiaissa, joka koskee myös Rovaniemen keskuksen suuraluetta ja pääosin Alakemijoen suuraluetta, jossa nousua on myös 16-18-vuotiaissa.

Väestönmuutos eri ikäluokissa v. 2019–2023 (muutos, %)

	KAIKKI	6 JA ALLE	7–12	13–15	16–18	19–49	50–64	65–74	75 JA YLI
Rovaniemen kaupunki yhteensä	3,6	-4,9	-2,4	18,2	8,6	6,6	-9,7	9,8	16,7
Suuralue Rovaniemen keskus	3,9	-5,2	-3,1	17,3	9,6	6,5	-8,6	10,3	17,2
Keskustatoimintojen tilastoalue	8,2	-18,4	-7,0	-1,3	7,7	12,5	-2,9	7,7	18,7
Rantaviirin tilastoalue	3,3	-11,6	-8,3	29,3	42,0	4,2	-7,2	7,2	14,1
Ratantaus tilastoalue	1,8	-10,9	-4,4	36,1	-10,4	4,9	-9,3	12,5	1,0
Pullinpuolen tilastoalue	10,5	-9,8	20,5	8,5	0,0	14,4	-2,6	39,7	11,1
Ounasrinteen tilastoalue	-3,1	-6,3	-17,0	5,7	4,2	-4,3	-3,3	-12,0	48,9
Pöykkölän tilastoalue	5,7	-2,0	5,6	22,1	35,2	5,9	-13,7	25,7	44,0
Lapinrinteen tilastoalue	-2,3	-23,1	10,9	7,1	14,3	-3,7	-13,8	-9,6	65,5
Karinrakan tilastoalue	1,3	-5,0	-10,9	33,1	4,5	4,9	-15,8	10,2	21,9
Ounasmetsän tilastoalue	-1,9	-14,8	-26,2	13,6	8,2	0,9	-11,8	14,0	2,2
Koskenkylän tilastoalue	4,1	-3,7	-1,0	57,5	-15,6	2,0	-1,6	32,3	0,0
Saarenkylän tilastoalue	1,4	-6,6	-6,7	10,6	1,9	4,5	-8,6	3,4	24,4
Ylikylän tilastoalue	18,2	9,2	12,6	21,7	40,5	22,4	-1,7	34,7	81,0
Alakorkalon tilastoalue	-0,8	4,0	-17,3	-23,2	7,3	0,4	-9,6	40,9	11,8
Kaukon tilastoalue	-0,6	45,8	-23,3	-25,0	32,0	8,1	-15,9	33,3	6,4
Alakemijoen suuralue	1,5	-5,7	-4,4	11,3	11,7	7,8	-13,8	6,2	17,5
Hirvaan tilastoalue	-0,9	-31,9	4,3	24,2	38,5	2,3	-18,7	28,2	17,8
Rautiosaaren tilastoalue	10,5	35,7	0,0	-12,1	31,8	21,4	-7,8	-5,3	48,0
Muurolan tilastoalue	-1,1	-3,2	-17,1	30,8	-13,9	5,6	-15,6	1,9	19,6
Jaatilan tilastoalue	1,7	12,9	-7,1	0,0	-10,0	8,1	-5,9	6,1	-4,4

Lähde: Tilastokeskus, väestönrakenne

Pienemmässä tilastoaluetarkastelussa voidaan havaita, että alle 6-vuotiaiden määrä on vuosien 2019–2023 välillä laskenut erityisesti Hirvaan, Lapinrinteen, Keskustatoimintojen, Ounasmetsän, Rantaviirin ja Ratantauksen tilastoalueilla (yli 10 prosenttia laskua). Nousua alle 6-vuotiaissa on erityisesti Kaukon tilastoalueella, jopa 45,8 prosenttia, ja Rautiosaaren tilastoalueella, 35,7 %. Kyseessä on suuresta kasvuprosentista huolimatta vähäinen henkilömäärä.

7–12-vuotiaissa laskua on ollut vuosina 2019–2023 erityisesti Ounasmetsän, Kaukon, Alakorkalon, Ounasrinteen ja Karinrakan tilastoalueilla (yli 10% laskua). Nousua 7–12-vuotiaissa on ollut Pullinpuolen, Ylikylän ja Lapinrinteen tilastoalueilla (yli 10 % nousua). 13–15-vuotiaissa puolestaan on laskua ainoastaan Kaukon, Alakorkalon ja Rautiosaaren tilastoalueilla sekä hieman Keskustatoimintojen tilastoalueella (-1,3%). Muutoin ikäluokan kehitys on ollut positiivista. 16–18-vuotiaiden väestönmuutos on pysynyt positiivisena tai ennallaan, lukuun ottamatta Kaukon, Koskenkylän, Muurolan, Rantatauksen ja Jaatilan tilastoalueita.

Ikäjakama oppilaaksiottoalueilla vuonna 2025

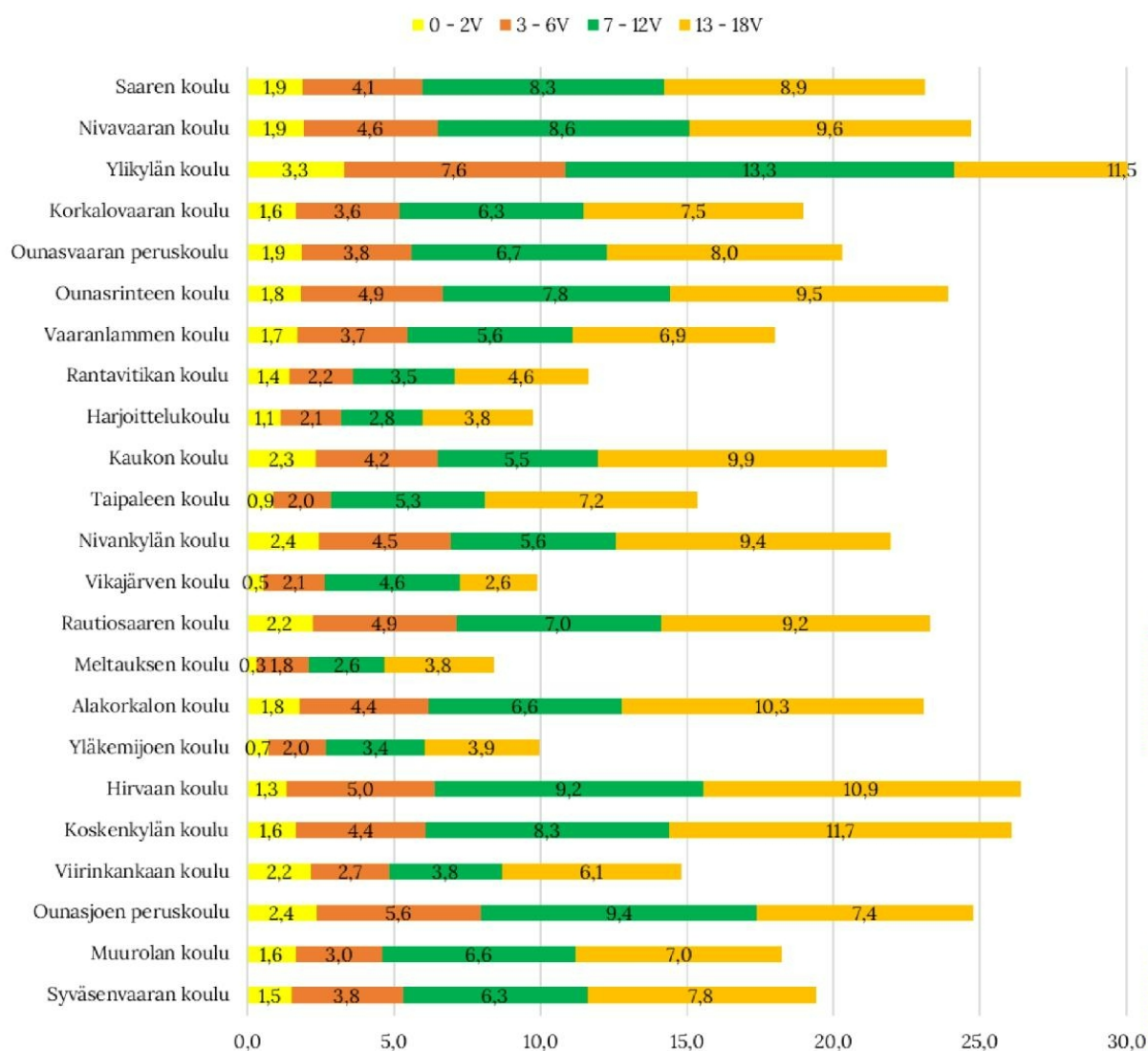
Rovaniemen ikäjakamaa vuonna 2025 on tarkasteltu tässä selvityksessä eri oppilaaksiottoalueilla Rovaniemen kunnan saamien Digi- ja väestötietoviraston (DVV) tietojen perusteella (17.1.2025). Alueittaisen tarkastelun perusteella oppilaaksiottoalueilla asukkaat ovat eniten yli 25-vuotiaita, mutta alle 80-vuotiaita.

1. ROVANIEMEN DEMOGRAFINEN KEHITYS, LAPSI- JA OPPILASENNUSTE

Vuonna 2025 vähiten alaikäisiä on Meltauksen, Harjoittelukoulun, Yläkemijoen ja Vikajärven koulujen oppilaaksiottoalueilla.

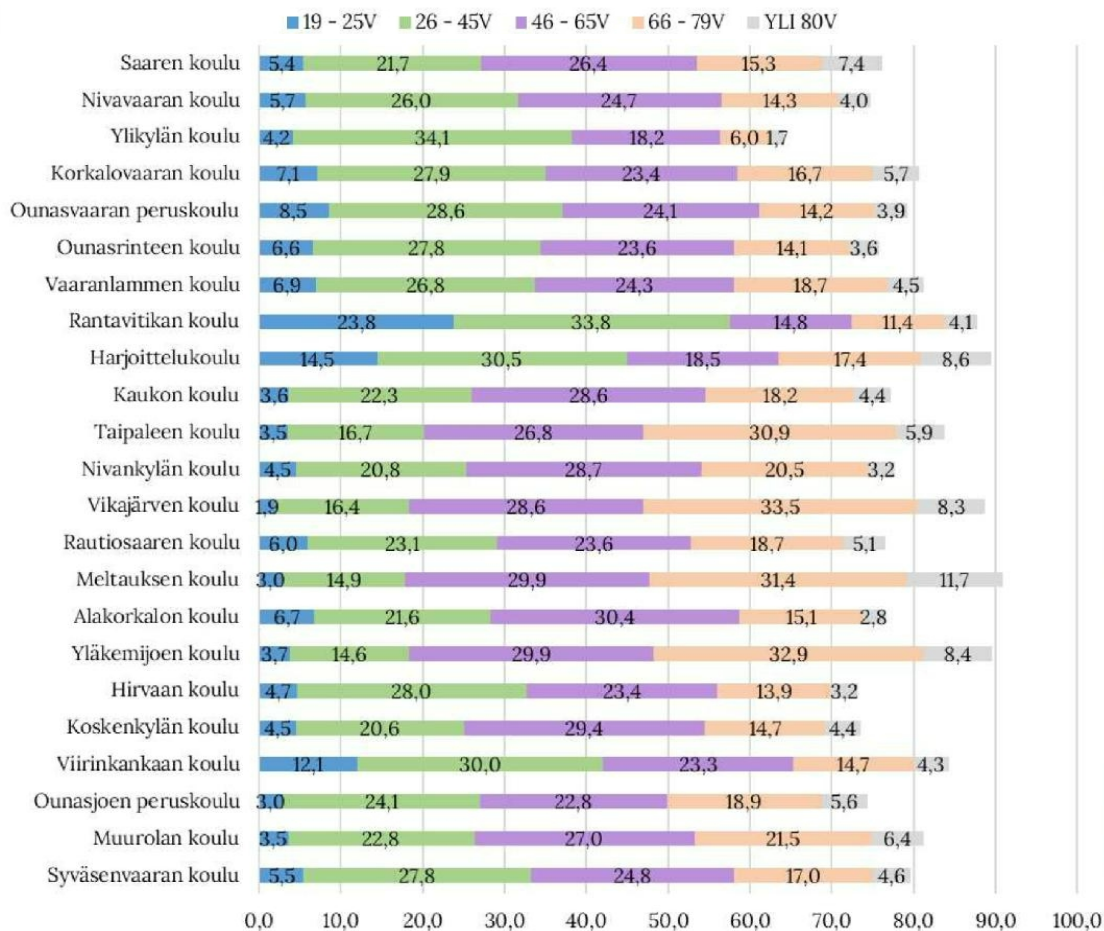
Eniten alaikäisiä tai korkeintaan 18-vuotiaita on Ylikylän koulun alueella, Hirvaalla ja Koskenkylässä. Puolestaan vähiten alaikäisiä tai korkeintaan 18-vuotta täyttäneitä on Meltauksen koulun, Harjoittelukoulun eli keskustan alueella ja Yläkemijoen sekä Vikajärven alueella, joissa vastaavilla alueilla paljon suuria ikäluokkia alueen asukkaista.

Rovaniemen alaikäisten osuus (%) oppilaaksiottoalueilla

Lähde: DVV, 17.1.2025

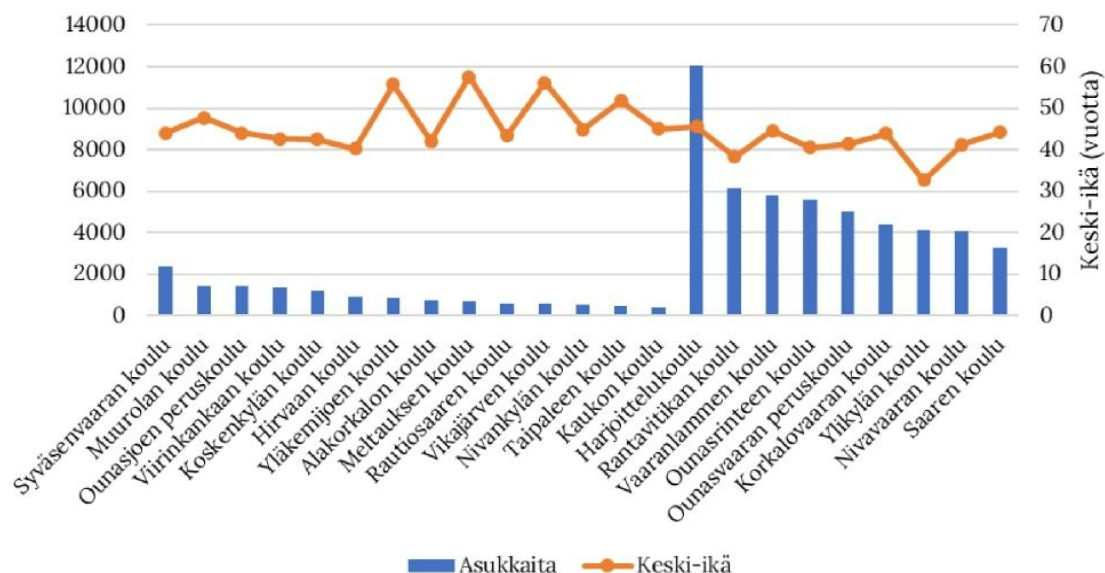
Rovaniemen täysi-ikäisten osuus (%) oppilaaksiottoalueilla

Lähde: DVV, 17.1.2025

Rovaniemen oppilaaksiottoalueilla selkeästi eniten asukkaita on Harjoittelukoulun eli keskustan alueella (12 055 hkl). Alueiden keski-ikä ovat 33 vuotta (Ylikylä) ja enintään 57 vuotta (Meltaus). Harjoittelukoulun eli keskustan alueella asukkaiden keski-ikä on 46 vuotta, joka on suurkeskuksen alueista korkein.

Rovaniemen oppilaaksiottoalueiden asukkaat (lkm) ja keski-ikä

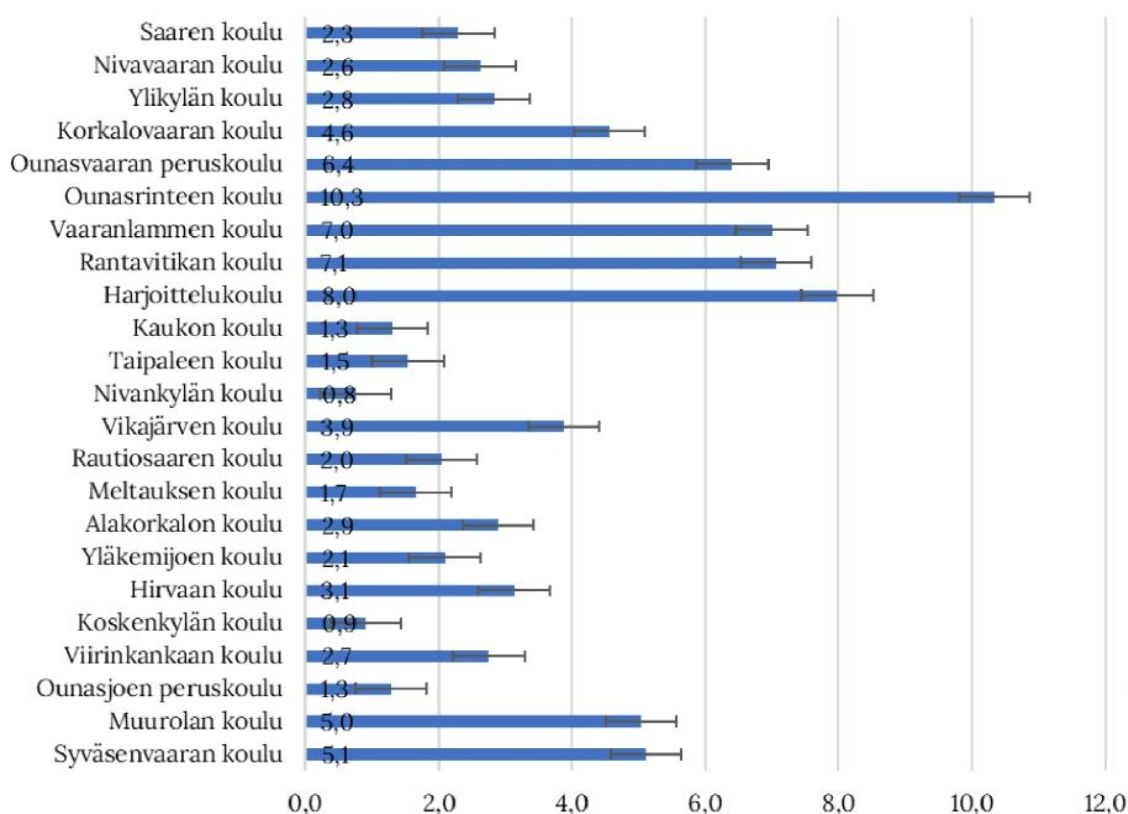

Vieraskielisten osuus alueen asukkaista on suurinta Ounasrinteen koulun ja seuraavaksi suurinta Harjoittelukoulun oppilaaksiottoalueella

Vieraskielisten osuus Rovaniemen väestöstä oli vuonna 2023 4,7 %. Suomenkielisten osuus oli 94,8 % ja ruotsinkielisten osuus 0,2 %. (Tilastokeskus, väestörakenne.)

Vieraskielisten osuutta Rovaniemen eri oppilaaksiottoalueilla on tarkasteltu tässä selvityksessä Rovaniemen kunnan saamien Digi- ja väestötietoviraston (DVV) tietojen perusteella (17.1.2025). Tarkastelualueilla vieraskielisten osuus on suurinta Ounasrinteellä (10,3 % alueen väestöstä), Harjoittelukoulun alueella keskustassa (8,0 %), Vaaranlammella (7,0 %), Rantavitikalla (7,1 %) sekä Ounasvaaralla (6,4 %). Esitetty taulukko sisältää virhemarginaalit.

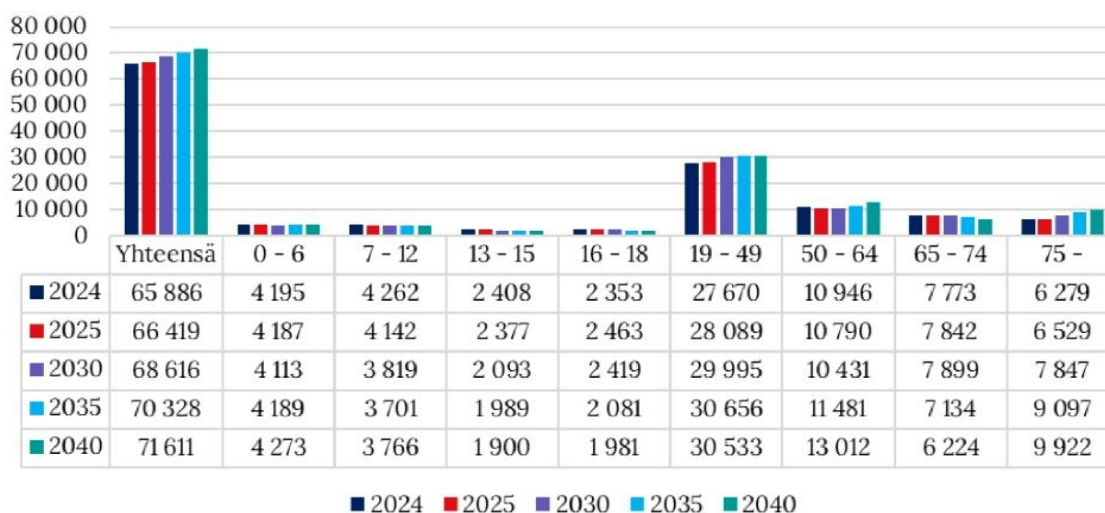
Vieraskielisten osuus (% alueen asukkaista) Rovaniemen oppilaaksiottoalueilla

Lähde: DVV, 17.1.2025

1.2.2. VÄESTÖENNUSTE

Rovaniemen väestöennuste ikäluokittain v. 2024–2040

Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste (2024)

Tilastokeskuksen tuoreen, vuoden 2024, väestöennusteen mukaan Rovaniemen väkiluku tulisi kasvamaan tulevina vuosina, mutta tarkemmassa ikäluokittaisessa tarkastelussa huomataan alaikäisten määrän vähenemistä. Ennusteen mukaan väkiluku kasvaisi vuodesta 2024 vuoden 2025 loppuun mennessä 533 henkilöllä. Jos verrataan vuoden 2023 väkilukuun, ennusteen mukaan väkiluku on kasvanut Rovaniemellä vuoden 2024 aikana 600 henkilöllä.

Vuosien 2025–2030 välillä syntyvyyden odotetaan laskevan ja 0–6 vuotiaiden ikäryhmän odotetaan vähenevän, mutta vuoteen 2040 mennessä kuitenkin kasvavan. Vuosina 2025–2030 ikävuosien 7–12, 13–15 ja 16–18 odotetaan kaikkien vähenevän, ja näissä ikäluokissa pidemmälläkin aikavälillä ennuste vuodesta 2024 vuoteen 2040 on negatiivinen.

Väestönkasvun odotetaan ennusteen mukaan kohdistuvan vuosien 2025–2030 välillä ikäluokkiin 19–49, 65–74 ja vähintään 75-vuotiaiden ikäluokkaan. Väestönkasvu vuosien 2025–2030 välillä on huomattavaa erityisesti ikäluokassa 19–49 vuotta, jonka odotetaan kasvavan 1 906 henkilöllä, sekä vähintään 75-vuotiaiden ikäluokassa, jonka odotetaan kasvavan 1 318 henkilöllä.

Vuoteen 2030 mennessä Rovaniemen väkiluvun ennakoidaan olevan 68 616 henkilöä ja vuoteen 2040 mennessä väkiluku olisi 71 611 henkilöä. Väestörakenteiden tarkastelu eri ikäluokissa paljastaa, että ennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä väestönkasvua tapahtuu ainoastaan täysi-ikäisten ikäluokissa, mikä on kaupungin palveluiden suunnittelun kannalta merkittävää.

1.2.3. ASUINPAIKAN VALINTAAN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Tyhjiä huoneistoja, vapaita tontteja, sopivan kokoisia asuntoja ja viihtyisiä ympäristö?

Perheiden tilanteeseen vaikuttaa keskeisesti asumisen järjestyminen alueella. Oppilaaksiottoalueiden (17.1.2025) tilannetta vapaiden tonttien ja tyhjien huoneistojen määrässä tarkastellessa huomataan, että harjoittelukoulun alueella on runsaasti tyhjiä huoneistoja. Vähiten huoneistoja on Kaukon, Nivankylän ja Alakorkalon koulun alueilla. Vapaita tontteja ei ole lainkaan Kaukon ja Saaren koulun sekä Harjoittelukoulun alueilla. Vapaita tontteja on eniten Vaaranlammen ja Ounasrinteen koulun sekä Ounasjoen peruskoulun alueilla. Harjoittelukoulun oppilaaksiottoalueella on runsaasti tyhjiä huoneistoja, mutta ei yhtään vapaita tontteja.

Oppilaaksiottoalue	Vapaat tontit	Tyhjät huoneistot
Syväsenvaaran koulu	20	238
Murolan koulu	9	282
Ounasjoen peruskoulu	32	239
Viirinkankaan koulu	5	164
Koskenkylän koulu	1	126
Hirvaan koulu	3	89
Yläkemijoen koulu	2	383
Alakorkalon koulu	3	41
Meltauksen koulu	9	370
Rautiosaaren koulu	2	146
Vikajärven koulu	6	253
Nivankylän koulu	12	39
Taipaleen koulu	1	135
Kaukon koulu	0	23
Harjoittelukoulu	0	2476
Rantavitikan koulu	3	947
Vaaranlammen koulu	49	323
Ounasrinteen koulu	41	275
Ounasvaaran peruskoulu	4	620
Korkalovaaran koulu	1	327
Ylikylän koulu	22	156
Nivavaaran koulu	17	160
Saaren koulu	0	322

17.1.2025

Huolimatta tyhjen huoneistojen suuresta määrästä harjoittelukoulun eli Rovaniemen keskustan alueella, voi huoneistojen koolla ja rekisteröimättömien majoitusten kasvavalla määrällä olla vaikutusta perheasuntojen löytymiseen. Huoneistojen koko on luonnollisesti tärkeä vaikutin. Kerrostalohuoneistojen keskikoko Suomessa laski (Tilastokeskus 2018) vuosina 2000–2017 seuraavasti:

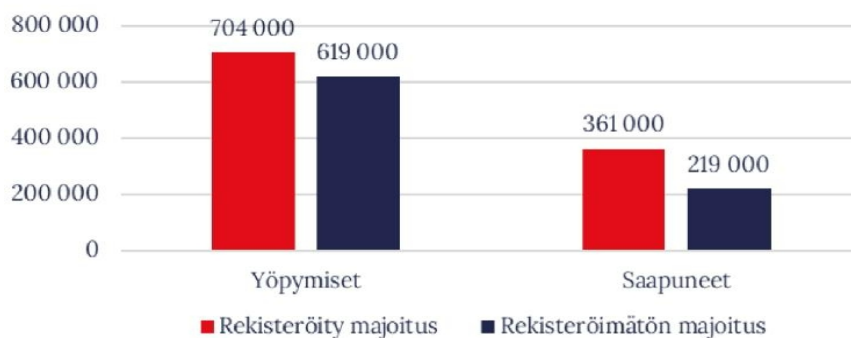
Asuntotyyppi	1 h	2 h	3 h	4 h
Keskimääräisen pinta-alan pieneneminen	16,3 %	12,4 %	9,9 %	5,3 %

Huoneistokokojen pieneneminen on alkanut jo ennen lyhyt vuokrauksen kasvua, mutta lyhyt vuokraus on voinut viime aikoina myös tehdä pienten asuntojen rakentamisesta tuotavampaa. Koko asuntokantaan lyhyt vuokrauksen ohjaava vaikutus on kuitenkin suhteellisen lyhytaikainen ja siten pieni.

Kerrostalohuoneistojen haluttavuuteen perheasuntona voi vaikuttaa myös uusien asuntojen suunnitteluperiaatteet, joissa näyttävät korostuvat rakentajan pyrkimys taloudelliseen tehokkuuteen asumismukavuuden kustannuksella. Asunnot koetaan epäkäytännöllisiksi ja ahtaiksi (esim. Helsingin Sanomat, 7.2.2023: Uusien asuntojen epäkäytännölliset pohjaratkaisut saavat satikutia tutkijalta ja 9.2.2023: ”Kiusallista” – Professori vertaa nykykaksioiden pohjapiirroksia DDR:n asuntoihin).

Rovaniemen kaupungin matkailun positiivinen kehittyminen on vaikuttanut majoitusliiketoimintojen kehitykseen, ja erityisesti rekisteröimättömien majoituspalveluiden määrä on kasvanut viime vuosina.

Rovaniemen rekisteröidyt ja rekisteröimättömät majoitukset (tammi-marraskuu 2024)

Lähde: visitroy.oy

Rekisteröidyissä majoitusliikkeissä, eli hotelleissa, motelleissa, matkustajakodeissa, retkeilymajoissa, lomakylissä ja leirintäalueilla, yöpyi Rovaniemellä 704 000 matkailijaa vuonna 2024 marraskuuhun mennessä. Rekisteröityjen majoitusten yöpymisten muutos vuoteen 2023 samaan ajanjaksoon verrattuna on +4 %. Vastaavasti rekisteröimättömissä majoituksissa, kuten Airbnb- ja Vrbo-palveluissa, yöpyi 619 000 matkailijaa. Rekisteröimättömien majoitusten yöpymisten muutos vuoteen 2023 verrattuna on +51 % samalla ajanjaksolla (tammi-marraskuu). Matkailijoita saapui eniten Saksasta, Ranskasta ja Yhdysvalloista. (Visitroy Oy.) Matkailun yöpymisten ja saapumisten määrän kehitystä suhteessa huoneistojen kehitykseen ei kuitenkaan ole voitu vertailla saatavilla olevan aineiston perusteella tähän selvitykseen pitkällä ajanjaksolla.

Miksi ja milloin muutetaan?

Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman eli MAATO-suunnitelman laadinnan yhteydessä toteutetun Rovaniemen asuinalueiden sosioekonominen tarkastelu -raportin (Ubigu, 2023) mukaan Rovaniemellä on tunnistettavissa selkeää asuinalueiden välistä sosioekonomista eriytymistä. Tyypillisesti heikko sosioekonominen asema keskittyy vanhemmille kerrostaloalueille ja vahva sosioekonominen asema kaupunkialueen uudehkoille omakotitaloalueille. Monista muista kaupungeista poiketen myös keskusta erottuu heikon sosioekonomisen aseman alueena. Vanhemmat omakotitaloalueet näyttäytyvät tarkastelun keskimääräisinä tai sosioekonomisesti sekoittuneina alueina. Tulotason alueellisessa vaihtelussa on sekä yhtäläisyyksiä että eroja koulutustason alueelliseen vaihteluun. Suurituloisimpia ovat uudehkot omakotitaloalueet ja ranta-alueet. Pienituloisuus on keskittynyt voimakkaasti keskusta ja sen läheisyyteen. Sen ulkopuolella pienituloisia alueita on mm. Korkalovaarassa, Ounasrinteellä ja Muurolassa.

Yhdysvaltalaisten maantieteilijöiden Lawrence Brownin ja Eric Mooren (1970) mukaan muuttopäätös voidaan jakaa teoreettisella tasolla kahteen vaiheeseen: asunnonvaihtoon liittyvä pohdinta ja pohdinta muuton kohdentumisesta. Muuttuneisiin asumistarpeisiin ja asuntoa kohtaan asetettuihin odotuksiin liittyvät tekijät ovat usein ensisijaisia muuttopäätökseen vaikuttavia syitä. Ne saavat kotitalouden harkitsemaan asunnonvaihtoa ja mikäli päätös muuttaa syntyy, ne laukeavat muuttopäätöksen toisen vaiheen eli pohdinnan muuton kohdentumisesta. (Vilkama, Ahola & Vaattovaara 2016, 12.)

Asumistarpeet ovat elämänvaihesidonnaisia. Nuoret aikuiset hakeutuvat tyypillisesti vuokralle pieniin kerrostaloasuntoihin ja perheellistyminen taas on yksi elämäkaarensa muuttoalttiutta lisäävä elämäntilannemuutos. Lapsiperheet saattavat etsiä väljempää asumista ja lapsille soveltuvaa kasvuympäristöä. Lapsiperheiden osalta on tunnistettu erityisesti kaksi nivelvaihetta, joissa pohditaan alueen vaihtamista ja toteutetaan mahdollinen muutto: lasten syntymän paikkeilla ja toinen juuri ennen kouluikää. (Vilkama et. al. 2016, 14, 63.)

Asuntoon, erityisesti sen ominaisuuksiin ja hintaan, liittyvät seikat korostuvat mer-

kittävimpana syynä päätöksessä muuttaa, mutta niillä on tärkeä rooli myös uuden asuinalueen valinnassa. Asunnon laatuun ja hintaan liittyvät tekijät ovat ylivoimaisesti tärkeimpiä muuton kohdentumiseen vaikuttaneita syitä sekä entiseltä alueelta lähdön että uuden asuinalueen valinnan näkökulmista. Vilkama et. al. (2016, 36) tutkimuksessa lähes puolet kaikista muuttajista kertoi muuttaneensa pois edelliseltä asuinalueeltaan, koska he eivät olleet löytäneet sieltä omia asunnon ominaisuuksiin ja hintaan liittyviä toiveitaan vastaavaa asuntoa. Vielä suurempi osa kertoi valinneensa nykyisen alueensa juuri sopivan asunnon löytymisen – asunnon laadun ja koon tai sopivan hintatason – perusteella.

Asuntoon, erityisesti sen ominaisuuksiin ja hintaan, liittyvät seikat korostuvat merkittävimpana syynä päätöksessä muuttaa, mutta niillä on tärkeä rooli myös uuden asuinalueen valinnassa.

Asuntoon liittyvien syiden lisäksi muuttopäätöksiin vaikuttavat asuinalueisiin liittyvät mielikuvat. Vilkama et. Al. (2016, 106-108) mukaan näkemykset ja mielikuvat ovat usein merkittävämpi syy välttää joitakin alueita kuin niillä objektiivisesti mitattavissa olevat ongelmat. Yhtenä näkökulmana asuinalueen maineen vai-

kutukseen näyttäytyi se, koettiin alue omaan identiteettiin ja elämäntyyliin sopivaksi. Silloin on tärkeää, että alueella on selkeä profiili ja että alue omaa itselle sopivan identiteettiympäristön. Mielikuva liian kalliista tai jollakin muulla tavalla omaan identiteettiin sopimattomasta, itselle vieraita arvoja edustavasta alueesta rajaa suoraan pois alueita, kun pohdittiin, mihin muutto suuntautuu. Alueen muiden asukkaiden oletettuun elämäntapaan ei tällöin liitetty toivottuja ominaisuuksia.

Rakennetulla ympäristöllä on myös asumisen ja liikkumisen sujuvuuteen liittyviä tehtäviä. Alueen kaikinainen toimivuus on keskeinen tekijä muuttopäätösten taustalla fyysisestä ympäristöstä puhuttaessa. Rakennetun ympäristön laatuun liitetään muun muassa helppokulkaisuus, riittävät kevyen liikenteen väylät, pysäköintipaikat ja palveluille varattujen rakennusten viihtyisyys sekä puistojen ja muun lähiympäristön tarjoamat virkistysmahdollisuudet. (Vilkama et. al. 2016, 103).

Rakennetun ympäristön laatuun liitetään muun muassa helppokulkaisuus, riittävät kevyen liikenteen väylät, pysäköintipaikat ja palveluille varattujen rakennusten viihtyisyys sekä puistojen ja muun lähiympäristön tarjoamat virkistysmahdollisuudet.

Vilkama et. al. tutkimuksessa havaittiin muuttovirtojen suuntautuneen sosioekonomisesti heikoimmilta alueilta poispäin. Muuttovirtojen valikoiva suuntautuminen kertoo asuinalueiden vetovoimaisuudessa olevista eroista, jotka liittyvät ennen kaikkea asukkaiden kokemuksiin ja mielikuviin alueilla tarjolla olevista asuinympäristöistä. Valikoivan muuttoliikkeen aiheuttamat alueelliset kehityskulut tulevat usein esille vasta pidemmällä aikavälillä, sillä ne saattavat olla hyvinkin hitaita. Pienetkin muutokset alueilla voivat kuitenkin johtaa entistä valikoituneempaan muuttokäyttäytymiseen, joka puolestaan johtaa aiempaa eriytyneempään aluerakenteeseen (Vilkama et. al. 2016, 110).

1.3. LAPSI- JA OPPILASENNUSTEET

1.3.1 NYKYTILANTEEN KUVAUS

Varhaiskasvatuksessa toimintavuonna 2024–2025 Rovaniemen kaupungin päiväkoteja on yhteensä 28 ja yksityisiä päiväkoteja 22. Lisäksi kaupungissa toimii 13 kunnallista ja kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa. Yksityisiin varhaiskasvatussyksiköihin asiakkaalle kaupunki myöntää tulosidonnaisen palvelusetelin. Päiväkotien yhteystiedot ja sijainnit löytyvät kaupungin verkkosivuilta www.rovaniemi.fi/Koulutus-ja-varhaiskasvatus/Varhaiskasvatus-ja-esiopetus kohdasta Päiväkotien yhteystiedot ja sijainnit.

Varhaiskasvatus ja esiopetus järjestetään pääsääntöisesti lähi- tai alueellisena palveluna. Keskitettyinä palveluina järjestetään jatkettun aukioloajan ja ympärivuorokautisen varhaiskasvatuksen palvelut (vuorohoito), integroidut ryhmät, saamelainen varhaiskasvatus ja avoin päiväkotitoiminta.

Vuorohoitoa järjestetään tällä hetkellä viidessä päiväkodissa Rovaniemen kaupungin vuorohoidon linjausten mukaisesti. Yksi päiväkodeista on avoinna vuorokauden ympäri joka päivä, kaksi maanantaista sunnuntaihin klo 5.30–22 ja kahdessa vuorohoitoa järjestetään arkipäivinä klo 22 saakka. Vuorohoidon tarve on lisääntynyt viime vuosina. Taulukossa keskustan alueen vuoropäiväkodeissa (Käpymetsä, Ruokolampi, Poropolku ja Sahanperä) olleiden lasten määrä vuosilta 2020–2024:

31.12.	alle 3-v.	yli 3-v.	yht.
2020	43	210	253
2021	31	237	268
2022	40	222	262
2023	42	224	266
2024	41	240	281

Esiopetusta järjestetään omana toimintana sekä niissä palvelusetelipäiväkodeissa, joissa on esiopetuskelpoinen henkilöstö ja pääsääntöisesti vähintään viisi esiopetuksessa aloitettavaa lasta. Palvelusetelipäiväkodeista esiopetusta kaupunki hankkii ostopalveluna. Lisäksi Rovaniemen Steinerkoulu järjestää esiopetusta omalla järjestämisluvallaan. Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään tarpeen mukaan kaupungin omien esiopetusryhmien yhteydessä. Tänä toimintavuonna valmistavaa opetusta on neljässä päiväkodissa. Esiopetus ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään samassa päiväkodissa. Kyläalueilla esiopetus voidaan järjestää yhteistyössä perusopetuksen kanssa huomioiden esiopetuksessa

olevien lasten varhaiskasvatuksen tarve. Tänä toimintavuonna esiopetusta on Taipaleen koululla.

Perusopetuksessa lukuvuonna 2024–2025 Rovaniemen kaupungin kouluja on yhteensä 23 perusopetuksen koulua, joista 14 on alakouluja, 8 yhtenäisiä peruskouluja sekä yksi yläkoulu. Lisäksi kaupungissa toimii kaksi vaativan erityisen tuen yksikköä, Neljäntuulen koulu (sairaaopetus) ja Myllärin koulu (toiminta-alueittainen opetus). Neljäntuulen ja Myllärin koulut palvelevat koko Lapin maakuntaa. Syksyllä 2025 valmistuvat Vaaranlammen ja Napapiirin monitoimitalot. Napapiirin peruskouluun yhdistyvät Syväsenvaaran ja Nivavaaran koulut.

Peruskoulujen yhteystiedot ja sijainnit löytyvät kaupungin verkkosivuilta: [rovaniemi.fi/Koulutus-ja-varhaiskasvatus/Perusopetus/Peruskoulujen yhteystiedot ja sijainnit](http://rovaniemi.fi/Koulutus-ja-varhaiskasvatus/Perusopetus/Peruskoulujen_yhteystiedot_ja_sijainnit)

Rovaniemen kaupungissa toimivat myös Lapin yliopiston alainen harjoittelukoulu sekä yksityiskoulut Rovaniemen Steinerkoulu ja Rovaniemen kristillinen koulu.

Rovaniemen kaupungin kouluissa opetuskieli on suomi, mutta Ounasrinteen peruskoulussa järjestetään kaksikielistä (suomi-englanti) opetusta. Eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tuleville oppilaille järjestetään valmistavaa opetusta ja näitä ryhmiä on lukuvuonna 2025–2026 seuraavilla kouluilla:

- 🎵 Ounasrinteen peruskoulu, luokat 1-6
- 🎵 Viirinkankaan koulu, luokat 1-6
- 🎵 Rantavitikan peruskoulu, luokat 1-9
- 🎵 Muurolan peruskoulu, luokat 1-9 (3 ryhmää)
- 🎵 Ounasvaaran peruskoulu, luokat 7-9

1.3.2 VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen lapsimäärät

Varhaiskasvatuksen kansallinen tilastointipäivä on 31. joulukuuta, jolloin varhaiskasvatuksen vuosiraportille kerätään tietoa varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista, varhaiskasvatustoimijoista (kunnat, kuntayhtymät ja yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat), varhaiskasvatuksen toimipaikoista, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Esiopetuksen tilastointipäivä on 20. syyskuuta. Esiopetuksessa ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevat lapset sisältyvät alla oleviin lapsimääriin. Esiopetuksessa ja valmistavassa opetuksessa oli yhteensä 624 lasta, joista 610 oli myös esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

1. ROVANIEMEN DEMOGRAFINEN KEHITYS, LAPSI- JA OPPILASENNUSTE

Toimintavuoden 2024–2025 tilastointipäivänä 31.12.2024 varhaiskasvatuspalveluissa oli yhteensä 3293 lasta, joista 2158 kaupungin omissa päiväkodeissa ja 41 perhepäivähoidossa. Palvelusetelipäiväkodeissa ja -perhepäivähoidossa oli 1 094 lasta. Alla yksikkökohtaiset lapsimäärät:

Oma toiminta	Lapsia	Palvelusetelitoiminta	Lapsia
Hirvaan päiväkot	51	Päiväkot Asemapäällikkö	45
Kivalonpuiston päiväkot	96	Päiväkot Asemapäällikön Lauri	39
Kivikankaan päiväkot	57	Steinerpäiväkot Aurelia	16
Kivitaipaleen päiväkot	15	Päiväkot Hiirilimppu	47
Käpymetsän päiväkot	52	Kaarnikkametsän päiväkot	21
Meltauksen päiväkot	5	Steinerpäiväkot Lyyra	57
Mustikkaharjun päiväkot	146	Pilke Revontuli	69
Murolan päiväkot	66	Pilke Saarenkylä	106
Naavametsän päiväkot	72	Päiväkot Lorupussi	99
Napapiirin päiväkot	143	Päiväkot Ninnikka	43
Ounasjoen päiväkot	87	Päiväkot Ninnikka / Pappilantie	30
Ounasmetsän päiväkot	45	Päiväkot Pikkusuutari	18
Pohjoissaamen kielipesä	16	Päiväkot Reppuressu	49
Poropolun päiväkot	143	Päiväkot Sunnarborg	35
Päiväkot Mäkiranta	51	Päiväkot Tenavatupa	17
Päiväkot Väinämöinen	104	Päiväkot Vihermetsän Muksut	29
Rantavitikan päiväkot	87	Päiväkot Tiitiäinen	116
Rautiosaaren päiväkot	25	Touhula Korkalovaara	73
Ruokolammen päiväkot	146	Touhula Ounasvaara	58
Saarenputaan päiväkot	157	Touhula Vekarakylä	19
Saaruanpuiston päiväkot	66	Touhula Vekaravaara	40
Sahanperän päiväkot	138	Touhula Vennivaara	61
Talvitien päiväkot	98	Yksityinen perhepäivähoito (2 hoitajaa)	7
Teerikallion päiväkot	62		
Vaaranlammen päiväkot	87		
Vikajärven päiväkot	5		
Ylikylän päiväkot	122		
Yläkemijoen päiväkot	16		
Perhepäivähoito (13 hoitajaa)	41		
Yhteensä	2199	Yhteensä	1094

Varhaiskasvatuksen ennusteet

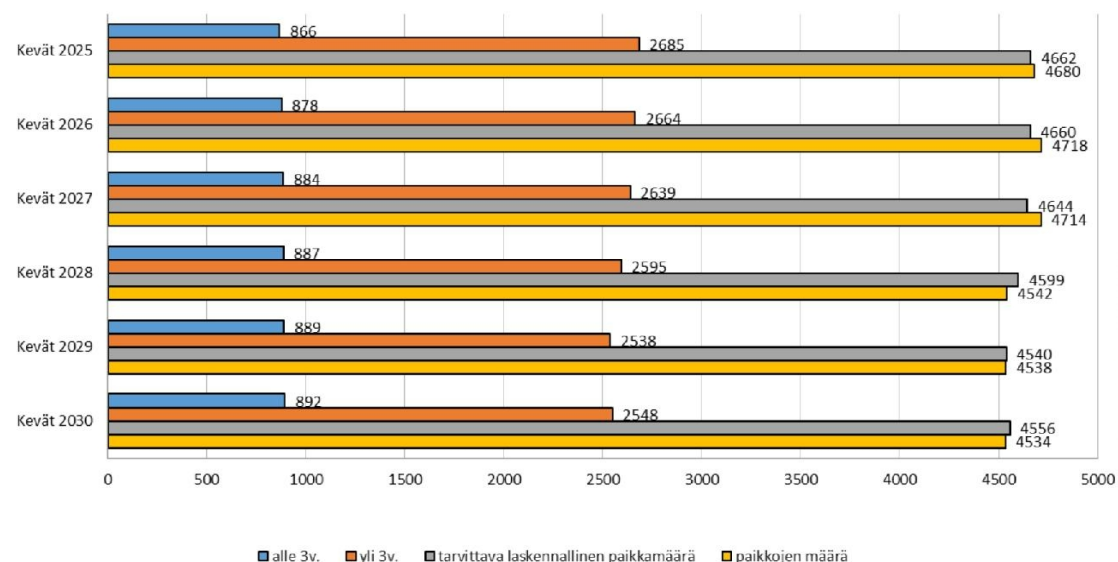
Tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen määrän arvioinnissa haasteellista on syntyvyyden ja muuttoliikkeen vaihtelut sekä lasten ikäjakauma, tuen tarpeet ja osallistumisaste. Esimerkiksi jos päiväkotitoiminta on 210 paikkainen, voi lapsimäärä vuosittain vaihdella riippuen siitä, kuinka paljon lapsista on alle 3-vuotiaita (kerroin 1,75) tai kuinka monen tuen tarpeeseen vastataan ryhmäkokoa pienentämällä (kerroin 1,5 tai 2). Osallistumisaste on kasvanut kaupunkitasolla vuosittain, mutta alueittain tarkasteltuna se vaihtelee.

Lapsen varhaiskasvatus- ja/tai esiopetuspaikka määräytyy pääsääntöisesti lähipalveluperiaatteen tai perheen hakemuksen perusteella. Tietyillä alueilla päiväkodit täyttyvät jo syyskaudella, jolloin lapsen varhaiskasvatuspaikka voi olla esimerkiksi vanhemman työmatkan varrella tai jonkin muun alueen päiväkodissa, jossa on tilaa. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi aluekohtaisten ennusteiden tekeminen on haasteellista, ja ennusteet onkin laadittu koko kaupungin tasolla.

Toimintavuoden aikana suurin määrä lapsia on kevätkaudella, jonka vuoksi tarvittava maksimipaikkamäärä on laskettu kevään tilanteen mukaisesti. Ennusteen laskemisessa on käytetty tilastokeskuksen ikäryhmittäistä väestöennustetta, jota on aiempina vuosina tarvittaessa korjattu jo syntyneiden ikäluokkien perusteella. Tarvittavassa laskennallisessa paikkamäärässä on huomioitu alle kolmevuotiaita kerroin 1,75 sekä lapsen tuen tarpeesta johtuvan rakenteellisen tuen kerroin 1,5 tai 2,0 (ka 13 % lapsimäärästä). Ikäryhmittäin varhaiskasvatukseen osallistuvien osuus on arvioitu edellisen vuoden osallistumisastetta hieman korottamalla.

Ennusteissa varhaiskasvatuksen paikkojen määrä on laskettu tämänhetkisellä maksimipaikkamäärällä, jota lapset täyttävät eri kertoimet huomioon otettuina. Maksimipaikkamäärässä on huomioitu oman toiminnan tiedossa olevat palveluverkon muutokset. Toimintavuonna 2025–2026 Vaaranlammen päiväkotitoiminta laajenee kahden ryhmän verran uuden päiväkodin valmistuessa syksyllä 2025. Sahanperän päiväkodin Ruijanpuistossa sijaitseva väliaikainen lisätila poistuu käytöstä (4 ryhmän vähennys). Ennusteissa vähennys on katettu Koskikadun päiväkodin mahdollistamilla lisäpaikoilla (4 ryhmää, mahdollista kasvattaa tarvittaessa 6 ryhmään). Ennusteissa on huomioitu myös vuonna 2027 mahdollinen kahden kahden kiinteistön käytöstä poistuminen sekä vuosittain yhden perhepäivähoitajan väheneminen.

Ennuste varhaiskasvatuksessa olevien määrästä

1. ROVANIEMEN DEMOGRAFINEN KEHITYS, LAPSI- JA OPPILASENNUSTE

Ennusteen mukaan nykyinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä riittää vuoteen 2027 saakka. Jos Teerikallion ja Käpymetsän kiinteistöistä joudutaan luopumaan, jäisi ennusteen mukaan palveluverkkoon noin kolmen lapsiryhmän vaje.

Aiempiina vuosina ennustetta on tehty yllä mainituin periaattein. Toteuma on ollut hieman ennustetta pienempi. Keskustan alueella paikkoja ei silti juurikaan ole jäänyt vapaaksi, sillä väljyyttä on ollut pääsääntöisesti kyläalueilla.

Ikä vuoden lopussa	1	2	3	4	5	6	7	8	yht.
Ennuste 04/2023	95	474	563	572	563	618	642	20	3547
Toteuma 04/2023	78	460	556	566	563	611	645	20	3499
ero	-17	-14	-7	-6	0	-7	3	0	-48
Ennuste 04/2024	112	446	578	610	585	603	636	20	3590
Toteuma 04/2024	100	422	572	607	577	585	625	19	3507
ero	-12	-24	-6	-3	-8	-18	-11	-1	-83

Varhaiskasvatuksen ennusteisiin tulee kuitenkin jatkossa vaikuttamaan rakenteellisen tuen kertoiimiin tulevat muutokset esiopetuksessa syksystä 2025 ja varhaiskasvatuksessa vuoden 2026 aikana. Tuen kerrointen muutoksen myötä tulevina vuosina tarve vähenee noin 9,5 ryhmällä. Huomioitava on, että vähennys kohdentuu koko palveluverkkoon. Keskustan alueelle tämä tarkoittaa noin 7 ryhmää ja kohdentuu sekä kunnalliseen että yksityiseen palvelutuotantoon.

Tulevat muutokset / tarpeet

Teerikallion ja Käpymetsän päiväkotien kiinteistöjen elinkaari tulee päätökseen vuonna 2027. Arvioitava on, pystyykö muissa olemassa olevissa tiloissa järjestämään ympärivuorokautista varhaiskasvatusta sekä kattamaan muiden kolmen lapsiryhmän tarpeen. Huomioitava on myös perhepäivähoitajien eläköityminen. Rekrytoinneista huolimatta ei uusia perhepäivähoitajia ole saatu, minkä vuoksi päiväkotipaikkojen tarve on kasvanut.

Rantavitikan päiväkodin kiinteistön kunto edellyttää myös arviointia siitä korjataanko rakennusta vai rakennetaanko alueelle uusi päiväkot.

Saarenkylän alueella paikkojen riittävyys on ollut useampana vuonna haasteellista. Naavametsän päiväkodin uudisrakennuksen tarvetta ja kokoa tulee arvioida. Naavametsän päiväkotitoimii tällä hetkellä väliaikaisissa väistötiloissa. Huomioitava on myös, jääkö perusopetuksesta tiloja, jotka soveltuvat varhaiskasvatuksen / esiopetuksen käyttöön.

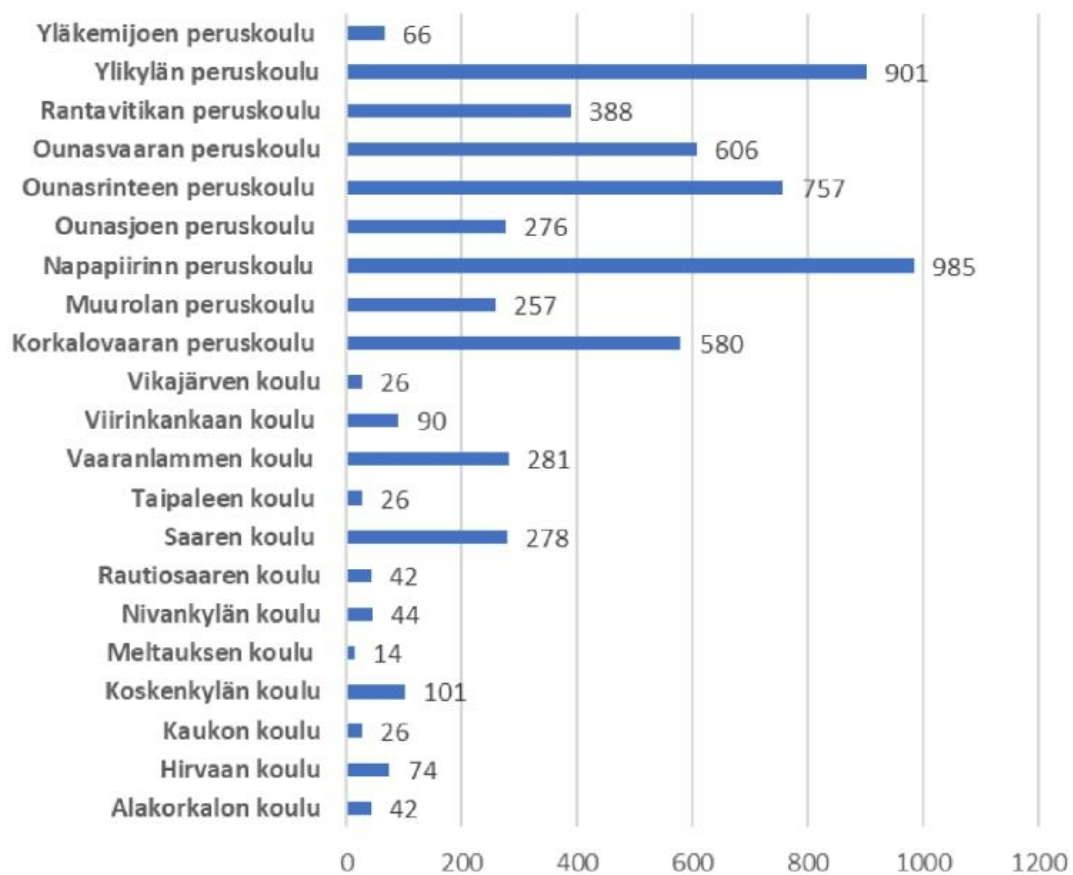
Saarenkylän tilanteeseen vaikuttaa myös yksityisen Päiväkotitoimintajärjestön jatko. Jos päiväkotitoiminta kiinteistössä loppuu, tulee Saarenkylän alueelta löytyä tilat kolmelle lapsiryhmälle jo 1.8.2025 alkaen.

1.3.3 PERUSOPETUS

Koulujen oppilasmäärät

Peruskoulujen kansallinen tilastointipäivä on 20. syyskuuta, jolloin kerätään kattavasti tietoa peruskoulujen oppilaista, opettajista ja muista koulutukseen liittyvistä asioista. Näitä tietoja käytetään muun muassa koulutuksen suunnitteluun, resurssien jakamiseen ja koulutuksen laadun parantamiseen.

Lukuvuoden 2025–2026 tilastointipäivänä 20.9.2025 Rovaniemen kaupungin peruskouluissa oli oppilaita yhteensä 5 860.

Oppilasennusteet

Rovaniemen kaupungin koulutuspalvelut laatii joka lukuvuosi kansallisen tilastointipäivän jälkeen päivitettyt oppilasennusteet tuleville lukuvuosille. Ennusteissa käytetään Digi- ja väestötietoviraston (DVV:n) väestötietojärjestelmän tietoja eli tulevien vuosien oppilasennusteissa on mukana DVV:n järjestelmään kirjatut lapset ja nuoret.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kansallisen tilastointipäivän 20.9.2025 virallinen oppilasmäärä, vuoden 2031 oppilasennuste sekä muutos vuoden 2025 oppilasmäärän ja 2031 ennusteen välillä.

Koulu:	Oppilasmäärä 20.9.2025	Ennuste 2031	Muutos	Muutos %
Alakorkalon koulu	42	43	1	-7 %
Hirvaan koulu	74	55	-19	-26 %
Kaukon koulu	26	27	1	4 %
Koskenkylän koulu	101	72	-29	-29 %
Meltauksen koulu	14	14	0	0 %
Nivankylän koulu	44	39	-5	-11 %
Rautiosaaren koulu	42	44	2	5 %
Saaren koulu	278	197	-81	-29 %
Taipaleen koulu	26	13	-13	-50 %
Vaaranlammen koulu	281	309	28	10 %
Viirinkankaan koulu	90	77	-13	-14 %
Vikajärven koulu	26	15	-11	-42 %
Korkalovaaran peruskoulu	580	484	-96	-17 %
Muurolan peruskoulu	257	203	-54	-8 %
Napapiirin peruskoulu	985	788	-49	-21 %
Ounasjoen peruskoulu	276	218	-58	-21 %
Ounasrinteen peruskoulu	757	600	-157	-21 %
Ounasvaaran peruskoulu	606	479	-127	-21 %
Rantavitikan peruskoulu	388	329	-59	-15 %
Ylikylän peruskoulu	901	708	-198	-21 %
Yläkemijoen peruskoulu	66	41	-25	-38 %
Yhteensä:	5860	4641	-1219	-21 %

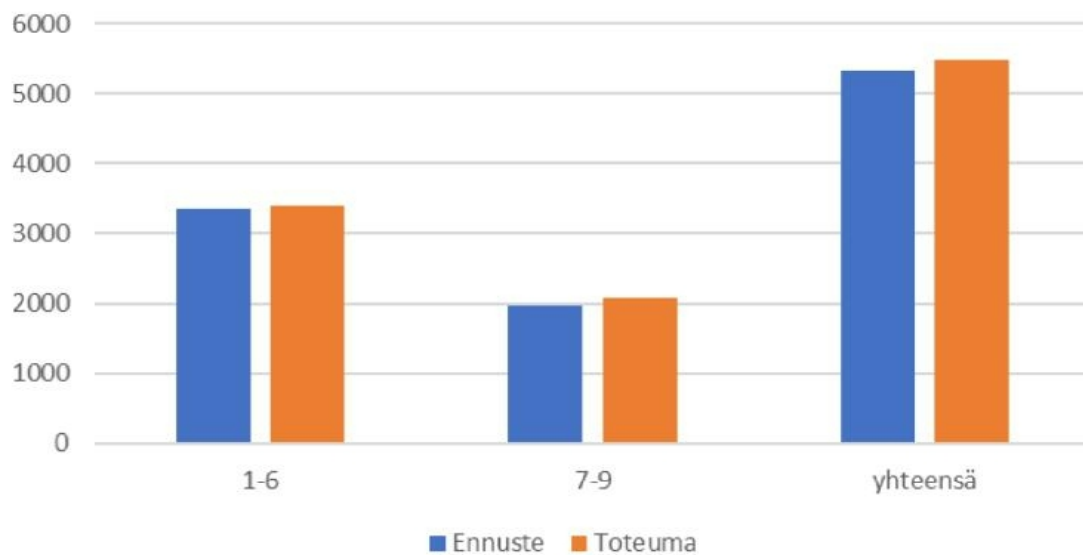
On otettava huomioon, että ennusteet eivät huomioi muuttoliikettä. Ennusteiden ja toteutuneiden oppilasmäärien vertailu pidemmällä aikavälillä osoittaa kuinka paljon muuttoliike vaikuttaa ennusteisiin. Seuraava vertailu kuvaa vuonna 2020 tehtyjen ennusteiden toteutumisesta vuoden 2024 oppilasmääriin verrattuna suurkeskustan alueen kouluista: Korkalovaara, Ounasrinne, Ounasvaara, Rantavitikka, Ylikylä, Nivavaara, Saari, Syväsenvaara, Vaaranlampi, Viirinkangas, Napapiiri ja Harjoittelukoulu.

Nivavaara	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Saari	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Syväsenvaara	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Vaaranlampi	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Viirinkangas	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Napapiiri	1-6 lk:t	Yhteensä	Erotus	
Ennuste 2024		313	12	
Toteutunut 2024		325	+4%	
Korkalovaara	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	314	311	625	-32
Toteutunut 2024	265	328	593	-5 %
Ounasrinne	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	422	277	699	70
Toteutunut 2024	485	284	769	+10%
Ounasvaara	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	336	261	597	30
Toteutunut 2024	325	302	627	+5 %
Rantavitikka	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	204	171	375	35
Toteutunut 2024	188	222	410	+9%

1. ROVANIEMEN DEMOGRAFINEN KEHITYS, LAPSI- JA OPPILASENNUSTE

Ylikylä	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	535	272	807	94
Toteutunut 2024	610	291	901	+12 %
Harjoittelukoulu	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	388	193	581	-54
Toteutunut 2024	336	191	527	-9 %
Kaikki	1-6 lk:t	7-9 lk:t	Yhteensä	Erotus
Ennuste 2024	3365	1968	5333	142
Toteutunut 2024	3395	2080	5475	+2,67 %

Kaikki koulut yhteensä

1.4. YHTEENVETO

Rovaniemi on Suomen 17. suurin kaupunki. Rovaniemen väkiluku vuonna 2024 oli 65 738, ja väestö on kasvanut noin 4 % vuodesta 2019. Kasvu on aiempina vuosina perustunut kuntien väliseen muuttovoittoon, mutta vuonna 2024 nettomuutto oli negatiivista (-148 henkilöä), ja väestönkasvu perustui ainoastaan nettomaahanmuuttoon eli ulkomaiden ja kunnan välisiin muuttoihin. Luonnollinen väestönmuutos on ollut negatiivista vuodesta 2022 lähtien eli syntyvyys on alhaista suhteessa kuolleiden määrään. (Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto.)

Tässä selvityksessä on tarkasteltu vuoden 2025 Rovaniemen oppilaaksiottoalueiden väestörakennetta kunnan saamien Digi- ja väestötietoviraston (DVV) tietojen perusteella. Suurin osa Rovaniemen asukkaista on 25–80-vuotiaita. Alaikäisiä on eniten Ylikylän, Hirvaan ja Koskenkylän alueilla, kun taas vähiten Meltauksessa, Harjoittelukoulun alueella ja Yläkemijoella. Harjoittelukoulun eli Rovaniemen keskustan alue on väkirikkein, siellä asuu 12 055 henkilöä, joiden keski-ikä on 46 vuotta. Alueiden keski-ikä vaihtelee 33 vuoden (Ylikylä) ja 57 vuoden (Meltaus) välillä. (DVV, 17.10.2025.)

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 Rovaniemen väestöstä 4,7 % oli vieraskielisiä, eniten Ounasrinteellä (10,3 % alueen asukkaista) ja Harjoittelukoulun alueella (8,0 %).

Tilastokeskuksen vuonna 2024 julkaiseman ennusteen mukaan Rovaniemen väkiluku kasvaa, mutta alaikäisten määrä vähenee. Vuoteen 2030 mennessä väkiluvun ennakoidaan olevan 68 616 ja vuoteen 2040 mennessä 71 611. Kasvu kohdistuu erityisesti 19–49-vuotiaisiin ja yli 75-vuotiaisiin. **Lasten ja nuorten määrän väheneminen vaikuttaa kaupungin palveluiden suunnitteluun.**

Oppilasennusteet ovat koko kaupungin tasolla toteutuneet kohtalaisen hyvin,

mutta vaihtelua toteutumisessa on alueittain. Sisäinen muutto nivelvaiheessa selittää esimerkiksi keskustan alueen ennusteen negatiivista toteumaa.

Rovaniemen perusopetuksen oppilasmäärä tulee oppilasennusteen mukaan laskemaan vuoteen 2030 mennessä noin 1 000 oppilasta ja tästä määrästä noin 900 oppilasta vähenee kaupungin keskustan ja siihen välittömästi liittyvien kaupunginosien alueelta. Lasten määrä vähenee siis keskustan alueella huomattavasti enemmän ja myös suhteellisesti enemmän kuin muilla alueilla. **Lapsiperheiden muuttovirta vaikuttaa myös suuntautuvan ensisijaisesti pois keskustan alueelta, joka näyttäytyy myös sosioekonomisesti heikompana alueena. Teoreettisen viitekehityksen mukaan tarkasteltuna on mahdollista, että lapsiperheet eivät löydä keskustan alueelta toiveitaan vastaavaa asuntoa tai mielikuvat keskustasta asuinalueena ohjaavat muuttovirtaa keskeisissä nivelvaiheissa toisaalle.**

Samaan aikaan Rovaniemellä on keskustan alueella suhteessa erittäin paljon tyhjänä olevia huoneistoja eli vailla vakituista asukasta. Osaltaan ilmiötä selittää matkailun kasvu, koska yöpymiset ovat lisääntyneet merkittävästi ja keskittyvät voimakkaasti keskustan alueelle. Lyhyt vuokraus muodostaa merkittävän osan majoituskapasiteetista, kun majoituskysynnän

lisääntyminen on nostanut lyhyt vuokruksen käytössä olevien asuinhuoneistojen osuutta kaikista asuinhuoneistoista. Tämä on voinut muodostua valikoivaa muuttoliikettä pois keskustan alueelta vahvistavaksi tekijäksi ja voimistaa eriytymistä jatkossakin, mutta kokonaisuudessaan asuinpaikan valintaan vaikuttavat vahvimmin asunnon ja ympäristön koettu sopivuus ja laatu elämäntilanteeseen nähden.

Lapsiperheiden hakeutuminen keskustan ulkopuolelle "esikaupunkeihin" ei ole ilmiönä mitenkään uusi, kun katsotaan esimerkiksi Yhdysvalloissa toisen maailmansodan jälkeen alkanutta esikaupunkien syntyä (suburbanization). Lyhyellä aikavälillä vaikuttamismahdollisuudet ilmiöön kaupungin tasolla ovat vähäiset, koska kyse on koko yhteiskuntaa koskevasta trendistä.

Perheasuntojen kysyntää on Rovaniemellä ohjattu kaavoituksella, kysynnän pohjalta, keskustaa ympäröivälle alueelle, jolloin keskustaan on syntynyt mahdollisuus ja tilaa muunlaiselle asuntotuotannolle kuin perheasunnoille.

1.5. SELVITYKSEN SEURAAVAT VAIHEET

Seuraavat vaiheet ovat vaihtoehtojen selvittäminen palveluverkon kehittämiseksi ja ao. vaihtoehtojen vaikutusten arviointi monipuolisesti. Ydinkeskustan kehityksen lisäksi on huomattava, että myös tulevan Napsun, Ounasrinteen ja Ounasvaaran alueiden lapsimäärät laskevat siinä määrin, että vapautuvan kapasiteetin hyödyntämistä jollain tavoin tulee pohtia.

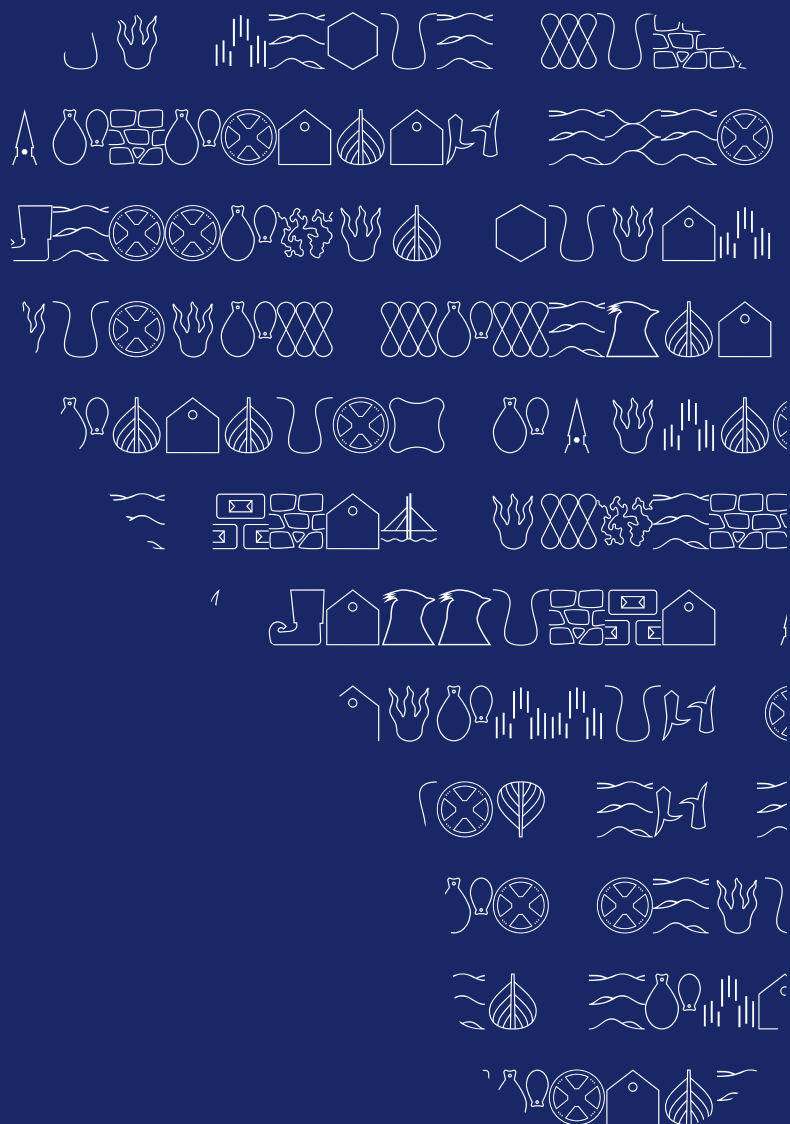
**Vieraskielisten keskittymiseen kahdelle alueelle on kiinnitettävä huomioita. Tämä ilmiö ja muu tuen tarve vaativat jatkossakin kasvun ja oppimisen tukemiseen suunnattavan resurssin turvaamista sen sijaan, että pidettäisiin yllä laajaa rakennuskantaa. Lapsimäärän laskun myötä on mahdollista vähentää kiinteistöku-
luja, jolloin kasvuun ja oppimiseen käytettävissä olevat resurssit olisi taloudellisesti mahdollista pitää korkealla tasolla laadullisesti ja määrällisesti. Tämä on täysin mahdollista toteuttaa tiiviin asumisen alueella ilman, että saavutettavuus tai palvelun laatu heikkenee.**

Ennusteen ohella palveluverkkoa pohtivan alaryhmän apuna on paikkatieto-ohjelma ArcGISilla tehty väestö- ja paikkatietoon pohjautuva kartta, jossa näkyy eri oppilaaksiottoalueilla asuvien ihmisten määrä ja ikäluokka. Tämän lisäksi on samasta aineistosta muodostettu karttapalvelu "Palveluverkkoanalyysi 2025" (dashboard), jolla voi tutkia vapaasti näkyvissä olevan kartta-alueen väestörakennetta. Kaikki ArcGIS ohjelmistoon viety tieto on peräisin kuntatietojärjestelmän tietokannasta.

Lapsivaikutusten arvioinnin yhteydessä suositellaan toteutettavaksi kuntalaiskysely. Tarvitaan lisätietoa siitä, mitkä tekijät ja ilmiöt paikallisesti Rovaniemellä vaikuttavat lapsiperheiden muuttopäätöksiin. Kyselyssä tulisi selvittää, missä määrin muuttopäätökseen vaikuttavat sopivaan asuntoon liittyvät syyt ja missä määrin mielikuvat eri asuinalueista. Erityisesti tulisi pyrkiä tunnistamaan mielikuviin vaikuttavia paikallisia ilmiöitä. Kysely rajataan koskemaan Rovaniemen sisäistä muuttoliikettä.

Vieraskielisten keskittymiseen kahdelle alueelle on kiinnitettävä huomioita. Tämä ilmiö ja muu tuen tarve vaativat jatkossakin kasvun ja oppimisen tukemiseen suunnattavan resurssin turvaamista sen sijaan, että pidettäisiin yllä laajaa rakennuskantaa.

2. PALVELUVERKON RATKAISU- VAIHTOEHDOT

2.1. JOHDANTO

Keskuksen alueella yksiköt ovat lähellä toisiaan ja sijaitsevat kohtuullisilla etäisyyksillä työmatkaliikenteeseen käytetyistä kokoavista kulkuväylistä. Tämä avaa mahdollisuuden tarkastella erilaisia vaihtoehtoja palveluverkon uudelleen järjestämiseksi. Vaihtoehtoja tulee tarkastella ennakkoluulottomasti, eikä tietenkään pidä sulkea pois mahdollisia nyt esitettävien mallien jälkeen esiin tulevia ratkaisuja.

2.2. VARHAISKASVATUS

Aiempiin varhaiskasvatuksen ennusteisiin tulee vaikuttamaan rakenteellisen tuen kertoiimiin tulevat muutokset esiopetuksessa syksystä 2025 ja varhaiskasvatuksessa lähivuosina. Tuen kerrointen muutoksen myötä tulevina vuosina tarve vähenee noin 9,5 ryhmällä. Huomioitava on, että vähennys kohdentuu koko palveluverkkoon. Keskuksen alueelle tämä tarkoittaa noin 7 ryhmää ja kohdentuu sekä kunnalliseen että yksityiseen palvelutuotantoon.

Tulevat muutokset / tarpeet

Teerikallion ja Käpymetsän päiväkotien kiinteistöjen elinkaari tulee päätökseen noin vuonna 2027. Arvioitava on, pystyykö muissa olemassa olevissa tiloissa järjestämään ympärivuorokautista varhaiskasvatusta.

Saarenkylän alueella paikkojen riittävyys on ollut useampana vuonna haasteellista. Naavametsän päiväkodin uudisrakennuksen tarvetta ja kokoa tulee arvioida. Naavametsän päiväkotitoimii tällä hetkellä väliaikaisissa väistötiloissa.

Saarenkylän tilanteeseen vaikuttaa myös yksityisen Päiväkotitoimintajärjestön jatko. Jos päiväkotitoiminta kiinteistössä loppuu, tulee Saarenkylän alueelta löytyä tilat kolmelle lapsiryhmälle jo 1.8.2026 alkaen.

Rantavitikan päiväkodin kiinteistöstä osa on rakennettu jo 1960-luvulla ja sen elinkaari on päätöksessä. Alue tarvitsee kunnallisen päiväkodin. Jos Rantavitikan koulurakennuksessa ei jatkossa voida toteuttaa esiopetusta, täytyy kahdelle esiopetusryhmälle olla tilat Rantavitikan päiväkodin yhteydessä.

Huomioitava on myös perhepäivähoitajien eläköityminen. Rekrytoinneista huolimatta ei uusia perhepäivähoitajia ole saatu, minkä vuoksi päiväkotipaikkojen tarve on kasvanut.

2.2.1. RATKAISUVAIHTOEHTOJA

Teerikallion päiväkot

Integroitu ryhmä tulee siirtää johonkin toiseen kunnalliseen päiväkotiin. Yhtenä varteenotettavana vaihtoehtona on Sahanperän päiväkot. Tällöin kaikki viisi integroitua ryhmää ovat eripuolilla kaupunkia.

Muuten lapsimäärän vähentyessä ja rakenteellisen tuen kertomien muuttuessa Teerikallion kolmen lapsiryhmän verran lapsia voidaan sijoittaa kaupungin muihin kunnallisiin tai yksityisiin päiväkotihin.

Käpymetsän päiväkot

Käpymetsän ympärivuorokautinen päiväkot keskitettynä palveluna tarvitsee tilat keskustan alueelta. Tilat tulee soveltua ympärivuorokautiseen tarpeeseen. Kivalonpuiston päiväkot jää näin ainoaksi kunnalliseksi päiväkodiksi, johon Käpymetsän päiväkodin 4 ryhmää voidaan siirtää. Rakenteellisen tuen kertomien muuttuessa Kivalonpuistosta näiden neljän lapsiryhmän verran lapsia voidaan sijoittaa kaupungin muihin kunnallisiin tai yksityisiin päiväkotihin.

Rantavitikan päiväkot

Vaihtoehto A: Nykyisen päiväkodin vanha osa puretaan ja tilalle rakennetaan laajennus. Jäljelle jäävä osa nykyistä päiväkotia peruskorjataan. Tässä vaihtoehdossa tarvitaan väistötilat rakentamisen ajaksi.

Vaihtoehto B: Rakennetaan uusi päiväkot nykyisen päiväkodin viereiselle tontille.

Vaihtoehto C: Rakennetaan uusi päiväkot alueen jollekin toiselle tontille.

Naavametsän päiväkot:

Vaihtoehto A: Rakennetaan uusi päiväkot Syväsenvaaran koulun tontille.

Vaihtoehto B: Selvitetään mahdollisuutta voiko Saaren koulun tiloja hyödyntää päiväkodiksi, mikäli Saaren koulu siirtyy Napapiirin koulun yhteyteen.

Vaihtoehti C: Selvitetään vaihtoehtoa Saaren koulun tilojen hyödyntämisestä alueen esiopetuksen ja alkuopetuksen kokonaisuudeksi.

2.2.2. TULEVAISUUDEN HAASTEITA

Palvelusetelitoiminnan väheneminen on mahdollista nykyisten toimijoiden lopettaessa toiminnan tai kiinteistöjen tullessa käyttöikänsä päähän. Lasten määrän vähentyessä ja sitä kautta palveluverkon väljenemisen myötä kunnallisten paikkojen määrä riittää kaikille niille hakijoille, jotka hakevat kunnallista paikkaa. Tällä voi myös olla vaikutusta yksityisten päiväkotien vähenemiseen.

Esiopetuspaikan osoittaminen lapsen tulevan koulun lähellä olevaan päiväkotiin mahdollistaisi lapsen mahdollisimman saumattoman siirtymisen esiopetuksesta perusopetukseen. Kaikki päiväkodit eivät täten jatkossa järjestäisi esiopetusta. Tällä voi olla vaikutusta palveluverkkoon.

2.3. PERUSOPETUS

Tässä esitetään eri vaihtoehtoja oppilasmäärien ja – ennusteiden näkökulmasta ottamatta kantaa eri kiinteistöjen elinkaareen tai kuntoluokitukseen.

2.3.1. HARJOITTELUKOULU OSANA KESKUSTAN SUURALUEEN PALVELUVERKKOA

Opetuksenjärjestäjänä toimii Lapin yliopisto. Lapin yliopiston harjoittelukoulu toimii Suomen yliopistokiinteistöjen (SYK) omistamassa kiinteistössä. Nykyinen vuokrasopimus on tehty vuoteen 2033 saakka. Tilat on peruskorjattu vanhan Keskuskansakoulun tiloista Pohjolankatu 23:ssa ja tontille on rakennettu lisäosa harjoittelukoulun laajennettua yhte-näiseksi peruskouluksi.

Yliopistolaki (558/2009) määrittelee Lapin yliopiston harjoittelukoulun tehtävän osana opettajankoulutusta. Harjoittelukoulun tehtävänä on vastata opettajankoulutukseen kuuluvista opetusharjoitteluista sekä opettajankoulutuksen kehittämisestä. Harjoittelukoulu on kolmisarjainen yhtenäinen peruskoulu (1-9 vuosiluokat) ja Rovaniemen kaupunki on sitoutunut ohjaamaan oppilassijoittelussa yhteensä 66 oppilasta alkavalle ensimmäiselle vuosiluokalle.

Vaihtoehto 1: Harjoittelukoulu jatkaa nykyisellä paikalla

Rovaniemen kaupunki noudattaa lähikouluperiaatetta oppilassijoittelussa ja harjoittelukoululle on määritelty tätä periaatetta noudattaen oppilaaksiottoalue siten, ettei koulukuljetusten rajat ylity (1.-2. luokilla 3km ja 3.-9. luokilla 5km).

Viimeisimmän oppilasennusteen mukaan keskustan alueella peruskoululaisten määrä tulee vähenemään 923 oppilaalla vuoteen 2031 mennessä. Harjoittelukoulun oppilasmäärä on määritelty kaupungin ja Lapin yliopiston välisellä yhteistyösopimuksella opettajankoulutuksen turvaamiseksi Lapin maakunnassa. Tämä on tärkeä huomioida tulevaisuuden ratkaisuissa oppilasmäärien laskiessa, joka on viime vuosina toteutunut keskustan alueella ennusteita synkempänä.

2. PALVELUVERKON RATKAISUVAIHTOEHDOT

Koulu:	Oppilasmäärä 20.9.2025	Ennuste 2031	Muutos	Muutos %
Saaren koulu	278	197	-81	-29 %
Vaaranlammen koulu	281	309	+28	10 %
Viirinkankaan koulu	90	77	-13	-14 %
Korkalovaaran peruskoulu	580	484	-96	-17 %
Napapiirin peruskoulu	985	788	-49	-21 %
Ounasrinteen peruskoulu	757	600	-157	-21 %
Ounasvaaran peruskoulu	606	479	-127	-21 %
Rantavitikan peruskoulu	388	329	-59	-15 %
Ylikylän peruskoulu	901	708	-198	-21 %
Harjoittelukoulu	517	489	-38	-7 %
Yhteensä:	5383	4460	-923	-17 %

Harjoittelukoulun jatkaessa nykyisellä paikallaan on kuitenkin niin, että vuonna 2030 Alakemijoen alueella (Rantavitikan, Viirinkankaan ja Alakorkalon koulut) on 96 oppilasta vähemmän ja jo vuonna 2028 kaikki ko. alueiden oppilaat mahtuisivat Rantavitikan peruskouluun, koska yläkoululaiset mahtuisivat 2-sarjaiseen yläkouluun. Tämä vapauttaa luokkatiloja alakoulun puolelle. Lisäksi on huomioitava, että osa Alakorkalon alakoululaisista oppilaista siirtyisi Hirvaan koululle ja yläkouluun menevistä Muurolan peruskouluun riippuen asuinpaikasta.

Alakorkalon koulun oppilaat mahtuisivat Rantavitikan peruskouluun ja Viirinkankaan kouluun olemassa oleviin opetusryhmiin ja luokkatiloihin jo nyt.

Koulu	Oppilasmäärä 2025	Ennuste 2026	Ennuste 2027	Ennuste 2028	Ennuste 2029	Ennuste 2030	Ennuste 2031	Erotus
2025 -2031								
Alakorkalo	42	40	42	40	38	42	43	+1
Viirinkangas	90	80	81	77	75	78	77	-13
Rantavitikka	388	355	335	325	307	304	329	-97
Yhteensä:	520	475	458	424	420	424	449	-109

Koulu	Oppilasmäärä 2025	Ennuste 2030	Erotus 2025-2030	Erotus% 2025-2030
Korkalovaara	593	493	-100	-17 %
Ylikylä	901	748	-153	-17 %
Vaaranlampi	268	298	+30	11 %
Harjoittelukoulu	528	534	+6	1 %
Yhteensä:	2290	2073	-217	-9 %

Vaihtoehto 1.1: Harjoittelukoulu on nelisarjainen alakoulu

Vaihtoehto ei ole toteutettavissa, koska oppilasmäärän lasku keskustan alueella on 923 oppilasta vuoteen 2031 mennessä. Harjoittelukoulun oppilasmäärän kasvattaminen nelisarjaiseksi ennusteiden mukaisella oppilaspohjalla ei ole tarkoituksenmukaista, koska tämä vaarantaisi muiden alueen kaupungin koulujen (Vaaranlampi ja Korkalovaara) riittävän oppilasmäärän.

Vaihtoehto 1.2: Harjoittelukoulu on kaksisarjainen yhtenäinen peruskoulu

Tässä vaihtoehdossa ei siis tapahtuisi keskustan alueella mitään palveluverkkomuutoksia, mutta oppilasmäärän vähentyessä kaikilla kouluilla kaupunki ohjaisi harjoittelukoululle oppilaita kaksisarjaisen yhtenäisen peruskoulun verran. Näin turvattaisiin muiden alueen kaupungin koulujen (Vaaranlampi ja Korkalovaara) riittävä oppilasmäärä.

Laajemmassa kuvassa jatkuvuuden osalta on tarkasteltava kuitenkin Lapin yliopiston asemaa Rovaniemen kaupungin tulevaisuusskenaariossa sekä yliopistoverkoston valtakunnallista sijoittumista yhteiskunnallisen ja väestönkehityksen vaikutusten muutostarpeessa lähivuosikymmenen aikana.

Muutosvaikutuksena kohdassa 1.2. Lapin yliopiston harjoittelukoulun tehtävä opettajankoulutuksen opetusharjoitteluiden osalta ei toteutuisi, koska kaksisarjaisuudessa luokanopettajakoulutusohjelman opetusharjoittelut eivät toteutuisi nykyisessä laajuudessaan. Kohdassa 1.1. mainitut vaikutukset luokan-, aineenopettaja- ja erityisopettajaharjoitteluun 1.8.2025 voimaan tulleen perusopetuslakimuutoksen osalta eivät toteutuisi myöskään tässä vaihtoehdossa vuosiluokkien 1-9 perusopetusryhmien vähentyessä.

Oppilasmäärän vähenemisellä olisi vaikutus tiedekunnan opiskelijoiden sisäänottomäärään. Mikäli opiskelijoiden sisäänottomäärä vähenee, tällä on puolestaan vaikutukset tutkintojen valmistumismääriin, jolla on suora vaikutus Lapin yliopiston rahoitukseen. Oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa suoraan harjoittelukoulun kaksiportaiseen rahoitukseen sekä valtiovarainministeriön että opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen osalta. Vaihtoehto ei ole toteuttamiskelpoinen.

Vaihtoehto 1.3: Korkalovaaran peruskoulu lakkautetaan

Mikäli oppilasmäärä jatkaa laskuaan 2030 luvun alkupuoliskolla, eikä harjoittelukoulun sijainti muutu, on tutkittava kuinka Korkalovaaran peruskoulun oppilaaksiottoalue voidaan jakaa ympäröivien koulujen kesken.

Koulu	Oppilasmäärä (1-6) 2025	Ennuste (1-6) 2031	Erotus 2025-2031	Erotus% 2025-2031
Vaaranlampi	281	309	+28	10 %
Korkalovaara	268	231	-37	-14 %
Ylikylä	604	442	-162	-27 %
Harjoittelukoulu	328	347	+19	6 %
Yhteensä:	1481	1329	-152	-10 %

2. PALVELUVERKON RATKAISUVAIHTOEHDOT

Koulu	Oppilasmäärä (7-9) 2025	Ennuste (7-9) 2031	Erotus	Erotus% 2025-2031
2025-2031				
Korkalovaara	312	263	-49	-16 %
Ylikylä	297	266	-31	-10 %
Harjoittelukoulu	189	142	-47	-25 %
Yhteensä:	798	671	-127	-16 %

Koulu	Kapasiteetti 1-6 (22 opp./ryhmä)	Kapasiteetti 7-9 (25 opp./ryhmä)	Yhteensä
Vaaranlampi	396		396
Korkalovaara	264	300	564
Ylikylä	528	300	828
Harjoittelukoulu	396	216	621
Yhteensä:	1584	816	2409

Oppilasennusteiden mukaan Korkalovaaran peruskoulussa on oppilaita 2031 vuosiluokilla 1-6 yhteensä 231 ja vuosiluokilla 7-9 yhteensä 263. Kun lasketaan Vaaranlammen, Ylikylän kapasiteetti 22opp./ryhmä vuosiluokilla 1-6 ja 25 opp./ryhmä vuosiluokilla 7-9 sekä harjoittelukoululla vuosiluokilla 1-2 22 opp./ryhmä ja vuosiluokilla 3-9 25 opp./ryhmä, on näillä kouluilla tilaa 1-6 vuosiluokilla 222 oppilaalle ja 7-9 vuosiluokilla 108 oppilaalle. Tällöin Korkalovaaran peruskoulun oppilaista tulisi ohjata alueen muiden koulujen kapasiteetti huomioiden 1-6 vuosiluokilla 41 oppilasta ja 7-9 vuosiluokilla 155 oppilasta Rantavitikalle ja/ tai Ounasvaaran peruskouluihin.

Rantavitikan ja Ounasvaaran koulujen kapasiteetin hyödyntäminen tapahtuisi laajentamalla niiden oppilaaksiottoaluetta nykyiselle harjoittelukoulun alueelle ja siirtämällä harjoittelukoulun oppilaaksiottoaluetta Korkalovaaran alueelle. Lisäksi Vaaranlammen koululta osa oppilaista voisi siirtyä 7-9 -luokille Ylikylään ja laajentaa Ylikylän oppilaaksiottoaluetta keskustaan päin.

Vaihtoehto 2: Harjoittelukoulu siirtyy Rantavitikan peruskoulun kiinteistöön

Rantavitikan peruskoulu sijaitsee Alakemijoen koulualueella, mihin kuuluvat myös Viirinkankaan ja Alakorkalon koulut. Oppilasennusteen mukaan alueella on vuonna 2031 yhteensä 449 oppilasta, mikä on 71 vähemmän kuin vuonna 2025.

Koulu:	Oppilasmäärä 2025	Ennuste 2031	Erotus 2025-2031	Erotus % 2025-2031
Alakorkalo	42	43	+1	+2 %
Viirinkangas	90	77	-13	-14 %
Rantavitikka	388	329	-59	-15 %
Yhteensä:	520	449	-71	-14 %

Vaihtoehto 2.1: Harjoittelukoulu kolmisarjainen yhtenäinen peruskoulu

Laskennallisesti kolmisarjaisen yhtenäisen peruskoulun (vuosiluokat 1-9) oppilasmäärä on 420 alaluokilla 1-6 ja 216 yläluokilla 7-9 (22 oppilasta/ perusopetusryhmä vuosiluokilla 1-2 ja 24 oppilasta / perusopetusryhmä vuosiluokilla 3-9), koko koulussa yhteensä 636.

Kolmisarjaisen yhtenäisen peruskoulun vaihtoehtoon toteutuessa, tulee Korkalovaaran ja Ounasvaaran peruskoulujen oppilaaksiottoalueita tarkasteltava uudelleen siten, että 187 oppilasta lisää ohjautuu harjoittelukoululle. Tämä palvelee uudelleenjärjestelyjä, missä osa harjoittelukoulun nykyisen sijainnin oppilaaksiottoalueen oppilaista mahtuisi Korkalovaaran peruskoululle ja puolestaan Kaukon koulun oppilaat Ounasvaaran peruskouluun.

Vaihtoehto 2.2: Harjoittelukoulu nelisarjainen yhtenäinen peruskoulu

Laskennallisesti nelisarjaisen yhtenäisen peruskoulun (vuosiluokat 1-9) oppilasmäärä on 560 alaluokilla 1-6 ja 288 yläluokilla 7-9 (22 oppilasta/ perusopetusryhmä vuosiluokilla 1-2 ja 24 oppilasta / perusopetusryhmä vuosiluokilla 3-9), koko koulussa yhteensä 848 oppilasta.

Nelisarjaisen yhtenäisen peruskoulun vaihtoehtoon toteutuessa, tulee Korkalovaaran ja Ounasvaaran peruskoulujen oppilaaksiottoalueita tarkasteltava uudelleen siten, että 399 oppilasta lisää ohjautuu harjoittelukoululle. Koko kaupungin laskevat oppilasennusteet huomioiden, nelisarjainen harjoittelukoulu ei ole realistinen vaihtoehto.

Lapin yliopisto ei tässä vaiheessa sulje pois vaihtoehtoa yliopiston harjoittelukoulun mahdollisesta siirtymistä Rantavitikalle Rovaniemen kaupungin palveluverkkosuunnittelun yhteydessä. Tulevaisuuden ratkaisussa on huomioitava Lapin yliopiston osalta, että vuokrasopimus SYK:n kanssa on voimassa vuoden 2033 loppuun.

Keskeiset asiat siirtymisessä Lapin yliopistolle ennen jatkoarviointia ovat rakennuksen kunto, tilojen riittävyys, kunnossapitoon, vuokratasoon sekä vuokra-ajan pituuteen liittyvät ratkaisut sekä selvitys mahdollisuudesta kokonaan uuden opettajankoulutusta ja kaupungin palveluverkkoa palvelevan koulurakennuksen investoinnista Rantavitikan alueelle.

2.3.2. SAARENKYLÄN KOULUALUEEN PALVELUVERKKO: SAAREN KOULUN YHDISTÄMINEN NAPAPIIRIN PERUSKOULUUN

Napapiirin peruskoulu aloitti toimintansa uudistetuissa tiloissa 1.8.2025 ja koulun oppilasmäärä on 985. Koko koulurakennuksen oppilaskapasiteetti on 1200. Napapiirin peruskoulun lukuvuoden 2025-2026 vuosiluokat 1-6 ovat 4-sarjaisia ja vuosiluokat 7-9 joko 6- tai 7-sarjaisia.

Viimeisimmän oppilasennusteen mukaan vuonna 2031 Napapiirin peruskoulun oppilasmäärä on 788 ja Saaren koulun oppilasmäärä 197. Mikäli Saaren koulun toiminta yhdistetään Napapiirin peruskouluun, tulisi kokonaisoppilasmääräksi 985 eli täsmälleen sama oppilasmäärä kuin lukuvuonna 2025-2026.

Tausta-aineistossa on tarkasteltu oppilasennusteiden paikkaansa pitävyyttä pidemmällä aikavälillä ja Saaren alueella (sis. Saaren, Syväsenvaaran ja Nivavaraan koulut sekä Napapiirin yläaste) toteutunut oppilasmäärä oli +3,83% suurempi kuin ennusteessa. Tällä tavoin voidaan arvioida, jos muuttoliike pysyy samansuuruisena, että vuonna 2031 Saaren koulun ja Napapiirin peruskoulun kokonaisoppilasmäärä olisi muuttoliike huomioiden 1022 oppilasta eli 178 alle oppilaskapasiteetin.

Koulu	Ennuste vuodelle 2024 tilastoinpäivänä 2020	Toteutuma 2024	Erotus	Erotus (%)
Napapiiri	483	462	-21	-4,3%
Syväsenvaara	203	232	+29	+14,3%
Nivavaara	313	325	+12	+3,8%
Saari	253	281	+28	+7,9%
Yhteensä:	1252	1300	+48	+3,8%

Koska Saaren koulun oppilaat ovat alakoululaisia, joudutaan kokonaisoppilasmäärän lisäksi huomioimaan luokkatilojen riittävyyttä alakoululaisille. Ennusteiden mukaan syksystä 2027 alkaen Napapiirin peruskoulun yläkoululaiset mahtuvat 6-sarjaiseen yläkouluun. Puolestaan alakoululaiset koko aluetta tarkastellen mahtuvat 5-sarjaiseen alakouluun syksystä 2029 alkaen. Mikäli Saaren koululla toimivat kaupunkikohtaiset pienryhmät siirretään muuhun kuin Napapiirin peruskouluun, voidaan syksyllä 2030 toteuttaa Saaren koulun oppilaiden siirtäminen Napapiirin peruskouluun.

2.3.3. YHTEENVETO PERUSOPETUKSEN PALVELUVERKON JÄRJESTELYSTÄ

Reuna-alueet

Oppilasennusteen perusteella jo tällä vuosikymmenellä on mahdollista tehdä oppilasmäärän laskemiseen sopeuttavia toimia keskustan alueella. Alakorkalon ja Viirinkankaan koulujen oppilaaksiottoalueiden yhdistäminen Rantavitikan alueeseen on mahdollista jo vuonna 2028. Tällöin voitaisiin luopua molemmista kouluista tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta.

Saaren koulun oppilaat mahtuisivat 2025 valmistuvalla Napapiirin koululle (Napsu) mahdollisesti jo seuraavan vuosikymmenen alussa. Koulut ovat varsin lähellä toisiaan. Saaren koulun tiloja ei siis välttämättä tarvita saavutettavuuden ja kapasiteetin näkökulmista. Nykyisen Napapiirin koulun oppilaaksiottoalueen oppilaat näyttäisivät mahtuvan ensi vuosikymmenellä Napsun uudisrakennukseen, mutta tämä edellyttäisi muutoksia esim. aineopetukselle varattuihin tiloihin. Alueille on ennusteen perusteella muodostumassa ylikapasiteettia, joka ei välttämättä enää täyty uuden koulun vetovoiman tuottamalla muutolla alueelle. Syntyvyyden ja lapsimäärän lasku vaikuttanee myös tähän ilmiöön.

Ylikylän ja Vaaranlammen koulujen oppilasmäärät säilynevät kohtuullisella tasolla, vaikkakin Ylikylän kohdalla on nähtävissä rajua laskua ennusteissa vuoteen 2030 mennessä. Ounasrinteen ja Ounasvaaran koulujen oppilasmäärät pienenevät, jolloin myös niiden kapasiteettia olisi pyrittävä hyödyntämään 2030 luvulla.

Mikäli muutoksiin päädytään, on päätös niistä tehtävä hyvissä ajoin, että se voidaan ottaa huomioon oppilaiden sijoittamisessa siten, että siirtymä tapahtuu asteittain porrastetusti.

Keskusta

Keskustan alueelle jää oikeastaan vain kaksi mahdollista vaihtoehtoa. Ensimmäinen on vallitsevan tilanteen säilyttäminen. Tällöin voidaan ensi vuosikymmenen kuluessa oppilaaksiottoalueita järjestelemällä luopua Korkalovaaran koulusta, mikäli oppilasmäärät vähenevät radikaalisti. Tässä vaihtoehdossa Harjoittelukoulu jatkaisi samalla paikalla. Oppilasennusteiden valossa Korkalovaaran koulun lopettaminen ei ole mahdollista aivan lähitulevaisuudessa (5-6v).

Toisena vaihtona on Harjoittelukoulun siirtyminen Rantavitikalle, mutta tämä edellyttäisi käytännössä nykyisen Rantavitikan koulurakennuksen purkamista ja uuden, isomman koulun rakentamista tilalle. Tässä vaihtoehdossa Viirinkankaan ja Alakorkalon koulujen jatko kannattaa tutkia väistötilatarpeen minimoimisen näkökulmasta. Siirtyminen sopimuksellisten sitoutumien vuoksi olisi mahdollista vuoden 2034 syksyllä, joka tarkoittaa, että purkaminen ja rakentaminen tulisi ajoittaa ensi vuosikymmenen alkuun. Muutosten toteuttaminen aikaisemmin vaatisi sopimuksellisia muutoksia, joista tulisi neuvotella myös SYK:n kanssa.

Esi- ja alkuopetus: tulevaisuuden mahdollisuudet

Palveluverkkomuutoksissa on mahdollista lapsimäärän vähentyessä hyödyntää olemassa olevia koulujen tiloja rakentamalla joustavaa esi- ja alkuopetusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä. Esimerkiksi Ylikylän, Napapiirin, Saaren, Ounasrinteen ja Ounasvaaran koulujen tiloihin voidaan suunnitella alueen esiopetukselle tilat. Esiopetuksen keskittämällä alueella näihin kouluihin voidaan rakentaa lapselle eheä opinpolku esiopetuksesta

perusopetukseen ja tukea näin lapsen kasvua kouluyhteisön jäseneksi. Toimintamalli mahdollistaisi lapsen yksilöllisen huomioimisen, oikea-aikaisen tukemisen ja osallisuuden vahvistamisen. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä eri-ikäiset lapset voisivat toimia joustavasti erilaisissa oppimisryhmissä.

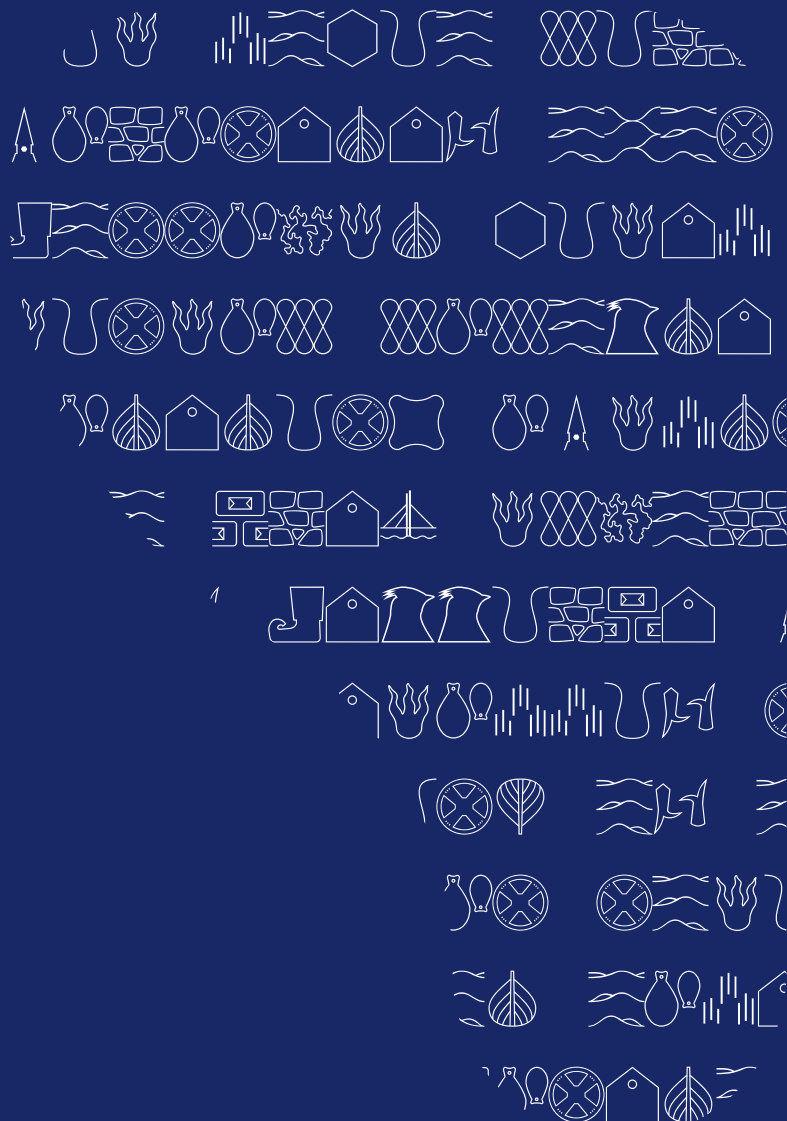
Yhtenä uutena toteuttamisvaihtoehtona tilojen joustavalle käytölle selvitetään myös ns. "pienien koulujen" perustamista. Tämä tarkoittaa kiinteistöä, missä toimii yhdessä esiopetus ja alkuopetus (1-2 vuosiluokat). Tällöin myös alkuopetusta palveleva tason luokka (1-2lk) olisi luontevaa pitää Saaren koulussa. Selvitetään tällaista vaihtoehtoa esimerkiksi Saaren koulun tilojen hyödyntämisessä alueen esiopetuksen ja alkuopetuksen kokonaisuudeksi.

Varhaiskasvatuksessa esiopetuskelpoisten opettajien saatavuus on haasteellista. Perusopetuksessa kelpoisia luokanopettajia on hyvin saatavilla ja oppilasmäärien pienemisen myötä heitä voidaan hyödyntää näissä joustavan esi- ja alkuopetuksen ryhmässä juuri tuohon esiopetuksen tarpeeseen.

Esi- ja alkuopetuksen yhdistäminen alueellisesti edellä kuvatulla tavalla mahdollistaisi mahdollisesti jatkossa joistakin päiväkotikiinteistöistä luopumisen.

3. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

3.1. YLEISTÄ LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA OSANA PALVELUVERKKOSELVITYSTÄ

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lasten ja alle 18-vuotiaiden nuorten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen kohdistuvien vaikutusten ennakointia ja seurantaä päätöksenteossa. Palveluverkkoselvityksen LAVA:an on koottu tietoa asiantuntijoilta, lapsilta, nuorilta ja kuntalaisilta siitä, mitä mahdollisessa palveluverkkomuutoksessa tulee huomioida ja millaisia vaikutuksia eri vaihtoehtoilla voisi olla. Lapsivaikutusten arvioinnissa olemme käyttäneet pohjana UNICEFin ja Kuntaliiton mukaista mallia ja suosituksia, jotka Rovaniemen kaupunginhallitus on päätöksellään hyväksynyt.

Lapsen oikeuksien sopimuksen neljä yleisperiaatetta, jotka olivat arvioinnin perustana, ovat syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus, oikeus elämään ja kehittymiseen, oikeus osallisuuteen ja lapsen edun ensisijaisuus.

Palveluverkkoselvityksen lapsivaikutusten arvioinnissa huomioitiin syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta erityisesti Teerikallion päiväkodin integroitu lapsiryhmä ja kouluikäisten kohdalla erityistä tukea tarvitsevat lapset sekä Saaren alueen eskarilaiset ja 1-2lk oppilaat (Saaren "pienien koulu").

Osallisuuden periaatetta toteutettiin sillä, että lapsilta ja peruskouluikäisiltä nuorilta kysyttiin heidän näkemyksiään. Ikätasoisien osallistamismenetelmien valinnalla pyrimme siihen, että eri ikäiset lapset pystyisivät ilmaisemaan vapaasti ajatuksiaan asiasta. Peruskouluikäiset vastasivat oppitunnin aikana sähköiseen kyselyyn ja päiväkotikäisiä haastateltiin selvityksessä mukana olleissa päiväkodeissa.

Oikeutta elämään ja kehittymiseen periaatteen huomioimiseen liitettiin näkökulmiksi kasvu ympäristö, terveys, turvallisuus ja turvallisuuden tunne, oppiminen, kaverisuhteet, vapaa-aika ja arjen sujuvuus. Vaikutuksia lasten liikkumiseen arvioitiin liikuntavaikutusten yhteydessä.

Lapsen etu tässä palveluverkkoselvityksessä tarkoittaa sitä, että olemme arvioineet lapsivaikutuksia lasten oikeuksien näkökulmista ja kuulleet lasten näkemyksiä. Olemme laatineet arvioinnista konkreettisen ja perustellun lopputuloksen. Lapsen etu ja oikeuksien toteutuminen tulee huomioida myös päätöksentekovaiheessa. Lapsen edun ensisijaisuus ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lapsen etu ohittaisi aina kaikki muut tarpeet, vaan sitä että lapsen edulle tulee lähtökohtaisesti asettaa korkea painoarvo.

3.2. LAPSIPERHEIDEN JA PERHEELLISTYMISTÄ SUUNNITTELEVIENTEN ASUINPAIKAN VALINTAAN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ ROVANIEMELLÄ

Lapsivaikutusten arvioinnin yhteydessä selvitettiin mitkä tekijät ja ilmiöt paikallisesti Rovaniemellä vaikuttavat lapsiperheiden muuttopäätöksiin ja missä määrin muuttopäätökseen vaikuttavat sopivaan asuntoon liittyvät syyt sekä mielikuvat eri asuinalueista. Erityisesti pyrimme tunnistamaan mielikuviin vaikuttavia paikallisia ilmiöitä. Näitä asioita selvitettiin muuttoliikerekyselyllä, joka oli verkossa vastattavissa 9.4.–5.5.2025. Kyselyyn vastasi 773 henkilöä.

Lapsiystävällinen asuinalue on turvallinen, toimiva ja yhteisöllinen – paikka, jossa koko perhe viihtyy ja voi hyvin. Tärkeimpinä asioina lapsiperheet ja perheellistymistä suunnittelevat nostivat alueen luonnonläheisyyden ja ympäristön, alueen rauhallisuuden ja asunnon tyypin. Lapsiperheet toivovat asuinalueeltaan turvallisuutta, mahdollisuutta leikkiin ja retkeilyyn luonnossa ja sitä, että alueella on koulu. Lisäksi tärkeää on yhteisöllisyys, mahdollisuus lasten itsenäiseen liikkumiseen, leikki- ja ulkoilupaikat, hyvät kulkuyhteydet, lähipalvelut, asumisen kohtuuhintaisuus ja harrastusmahdollisuudet.

Lapsiperheitä kiinnostavat alueet kyläalueilla ovat Koskenkylä-Oikarainen, Sinettä-Lehtojärvi-Sonka, Hirvas-Rautiosaari-Muurola. Kaupunkialueella kiinnostavat Saarenkylä, Pöykkölä, Rantavitikka-Viirinkangas ja Ylikylä. Näiden jälkeen suosittuja ovat myös Katajarannan, Nivavaaran, Vennivaaran alue. Näissä alueissa arvostetaan *rauhallisuutta, turvallisuutta, luonnonläheisyyttä, lapsiperheystävällisyyttä, lähipalveluita* (koulut, päiväkodit, leikkipuistot, muita lapsiperheitä lähellä, kirjasto, apteekki, neuvola, terveysasema), hyvää sijaintia ja kulkuyhteyksiä sekä liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien läheisyyttä.

Korkalovaara ja Ounasrinne eivät olleet lapsiperheiden suosiossa. Syynä tähän on huono maine, rakennuskanta ja rauhattomuus. Keskustan lähellä haluttaisiin asua, mutta ei aivan keskustassa. Tähän syynä on turismi, tiivis rakentaminen ja vähäiset viheralueet.

Lapsiperheille ja perheellistymistä suunnitteleville tärkeimmät syyt poismuuttoon nykyisestä asunnosta tai asuinalueelta ovat asunnon koko tai sopimattomuus, taloudelliset syyt (asuminen on liian kallista, ei ole varaa asua haluamallaan asuinalueella), asuinympäristön ongelmat: turismi, alueen kolkkoisuus, melu, naapurusto-ongelmat, kaupunki ei pidä huolta ympäristöstä, palveluiden puute ja sijainti (ei peruspalveluita lähettyvillä, pitkät etäisyydet töihin tai kouluun), elämäntilanteen muutokset (parisuhteen haasteet, lapsen muutto pois kotoa, toiveena saada lisää lapsia, rakennus- tai remonttisuunnitelmat) halu muuttaa rauhalliselle ja luonnonläheiselle alueelle.

Rovaniemellä yleensä ollaan huolissaan korkeasta hintatasosta, sopivien asuntojen puutteesta, työmahdollisuuksien rajallisuudesta, julkisen liikenteen ja palvelujen heikkoudesta, turismin vaikutuksista ja vähäisistä kohtaamispaikoista. Lapsiperheiden osalta huolet olivat hyvin yhteneväisiä näihin huoliin.

3.3. KUNTALAISTEN NÄKEMYKSET PALVELUVERKON MUUTOKSESTA

Rovaniemeläisillä oli mahdollisuus osallistua palveluverkon suunnitteluun verkkokyselyn ja asukastilaisuuden kautta. Verkkokyselyyn vastasi 590 henkilöä ja sen tavoitteena oli selvittää erityisesti, mitä asukkaat pitävät keskeisenä koulu- ja päiväkotiverkon suunnittelun kannalta.

Kyselyyn vastaajille keskeisintä on opetuksen laatu, turvallisuus ja lasten yksilöllinen kohtaaminen. Vastaajat näkevät, että tämän mahdollistavat pienet ryhmäkoot ja yksiköt. Ne nähdään keskeiseksi myös hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kannalta. Lisäksi vastaajat näkevät pienten ryhmä- ja yksikkökokojen tukevan työrauhaa ja opettajien jaksamista.

Vastaajat korostavat myös pätevän, pysyvän ja riittävän henkilökunnan tärkeyttä. Se nähdään laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen ytimenä ja lasten aidon kohtaamisen ja tuen mahdollistajana. Myös lasten yksilöllistä tukea ja nähdyksi tulemistä pidetään keskeisenä. Vastaajien mukaan on tärkeää, että lapset saavat oikea-aikaista ja riittävää tukea. Näiden lisäksi vastaajat nostavat esiin lyhyiden, turvallisten ja käveltävissä olevien matkojen tärkeyden.

Asukastilaisuuteen osallistui noin 40 osallistujaa. Tilaisuudessa esiin nousivat erityisesti koulumatkojen pituus ja turvallisuus, koulujen sijaitseminen siellä, missä lapset ovat. Esiopetuksen siirtäminen alakoulujen tiloihin sai kannatusta asukastilaisuudessa. Osallistujat toivoivat myös tiiviimpää yhteyttä palveluverkon suunnittelun ja kaavoituksen välillä. Keskustelua myös herätti oppilaaksiottoalueiden rajojen epäselvyys ja läpinäkyväisyys.

3.4. KUNTALAISVAIKUTUKSET LIKKUMISEN JA LIKUNNANHARRASTAMISEN NÄKÖKULMASTA

Palveluverkkopäätösten vaikutuksia kuntalaisten liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksiin voidaan arvioida sillä perusteella, millaisia muutoksia päätökset aiheuttaisivat seuraaviin tekijöihin (Liikkumis- ja liikuntavaikutusten arviointilomake, OKM 2022):

- ✿ Kunnan liikuntapaikka- ja lähiliikuntapaikkaverkosto ja paikkojen saavutettavuus sekä esteettömyys?
- ✿ Kävely- ja pyöriteiden määrä ja ympärivuotinen kunnossapito?
- ✿ Kuntalaisten ja yhdistysten mahdollisuudet hyödyntää koulujen ja oppilaitosten tiloja koulupäivien jälkeen liikkumisessa ja liikunnan harrastamisessa (esim. joustava käyttö iltaisin ja viikonloppuisin)?
- ✿ Kuntalaisten mahdollisuudet omatoimiseen liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen?
- ✿ Kuntalaisten mahdollisuudet ohjattuun liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen?
- ✿ Kuntalaisten urheilemisen mahdollisuudet?
- ✿ Liikunnan harrastamisen kustannukset?
- ✿ Liikkumis- ja liikuntamahdollisuudet niillä väestöryhmillä, jotka tarvitsevat liikkumiseen ja liikuntaan erityistä tukea, kuten vammaiset henkilöt, toimintarajoitteiset henkilöt, työttömät, maahanmuuttajat tai iäkkäät henkilöt?
- ✿ Eri sukupuolten mahdollisuudet liikkua ja harrastaa liikuntaa?
- ✿ Eri kieliryhmien mahdollisuudet käyttää liikuntapalveluita?

Palveluverkkomuutosten yhteydessä tulee arvioida:

- ✿ Poistuuko palveluverkkomuutosten myötä liikuntapaikkoja?
- Liikuntasalit, ulkoliikuntapaikat
- ✿ Tuleeko uusia vastaavia/enemmän/vähemmän/parempia/huonompia liikuntapaikkoja?
- Liikuntasalit, ulkoliikuntapaikat
- ✿ Jos liikuntapaikkoja poistuu ja uusia tulee myöhemmin samalle paikalle, kuinka pitkän ajan alue on ilman kyseisiä liikuntapaikkoja?

3.5. VARHAISKASVATUS

3.5.1. RANTAVITIKAN PÄIVÄKOTI

Rantavitikan nykyisen päiväkodin peruskorjaaminen ja laajentaminen vaihtoehdossa erityisenä lapsiryhmänä on huomioitava eskarilaiset, jotka ovat nyt Rantavitikan koululla. Muutos voi vaikuttaa lasten opetukseen ja koulunkäyntiin jatkossa, mikäli eskarilaiset siirtyvät päiväkodin laajennusosaan. Nykyisellään eskareiden sijoittuminen Rantavitikan koululle nähdään hyvänä ratkaisuna, koska se mahdollistaa yhteistyön esi- ja alkuopetuksen kanssa. Päiväkodin sijainti Rantavitikalla on hyvä perheiden arjen sujuvuuden ja saavutettavuuden kannalta. Taloudelliset vaikutukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä olisivat lievästi negatiiviset. (Rakentamisen aikana vuosittainen väistökustannus olisi +569.000 €/vuosi vs. nykyinen käyttökustannus 119.000 €/vuosi, ja peruskorjauksen valmistumisen jälkeen peruskorjauksen ja nykyisen kiinteistön käyttökustannus olisi +344.000 €/vuosi vs. Nykyinen käyttö-kustannus 119.000 €/vuosi.)

Uuden päiväkodin rakentaminen nykyisen päiväkodin viereiselle tontille vaihtoehdossa lasten vapaa-ajan näkökulmasta negatiivisena vaikutuksena on leikkipuiston häviäminen alueelta. Arjen sujuvuuden kannalta positiivista on, että rakentamisen ajaksi ei tarvita väistötiloja eikä siirto ei vaikuta lapsiin ja huoltajien arkeen (kuljettaminen, työmatkat). Taloudelliset vaikutukset olisivat lyhyellä aikavälillä vahvasti negatiiviset ja pitkällä aikavälillä negatiivinen vaikutus lieventyisi. (1.vuonna yhteensä 816.000 € kustannuksia, sisältää vanhan päiväkotirakennuksen tasearvon poiston nykyisellä kirjanpitoarvolla vs. nykyinen käyttökustannus 119.000 €), jatkovuosille +444.000 € kustannuksia/vuosi vs. nykyinen käyttökustannus 119.000 €/vuosi. Oletetaan, että Rantavitikan koulun tiloja ei käytetä enää esiopetukseen vaan esiopetus tapahtuu uudisrakennuksen tiloissa.)

Uuden päiväkodin rakentaminen alueen jollekin toiselle tontille voi vaikuttaa lasten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen, koska alueella on paljon oppilaitoksia ja liikennettä. Uuden tontin etsinnässä on huomioitava liikenne, päiväkodin ympäristö pitää olla turvallinen. Taloudelliset vaikutukset olisivat samanlaiset kuin edellisessä vaihtoehdossa.

3.5.2. TEERIKALLION PÄIVÄKOTI

Teerikallion päiväkodin Integroidun lapsiryhmän siirtämisellä johonkin toiseen kunnalliseen päiväkotiin, esimerkiksi Sahanperän päiväkotiin olisi positiivinen vaikutus tukea tarvitsevien lasten sosiaalisiin suhteisiin. Tämä mahdollistuisi sillä, että varhaiskasvatuksen kaikki viisi integroitua lapsiryhmää sijoittuisi eri puolille kaupunkia, jolloin lasten sijoittaminen omalle lähialueelle mahdollistuisi ja tämä tukisi lasten sosiaalisten suhteiden rakentumista lähiympäristössä asuvien lasten kanssa.

Mikäli Teerikallion päiväkodin kolme muuta lapsiryhmää sijoitettaisiin kaupungin muihin kunnallisiin tai yksityisiin päiväkoteihin tällä voi olla negatiivinen vaikutus lasten sosiaalisiin suhteisiin. Teerikallion lapset ”hajautuisivat” eri puolille kaupunkia, joka voi vaikuttaa kielteisesti lasten ystävyyssuhteiden pysyvyyteen. Myös henkilöstö siirtyisi eri päiväkoteihin, joka myös vaikuttaa lasten ihmissuhteiden pysyvyyteen. Muutos voi vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti perheiden arjen sujuvuuteen, esim matkat, julkinen liikenne.

Taloudelliset vaikutukset olisivat lyhyellä aikavälillä lievästi negatiiviset ja pitkällä aikavälillä positiiviset. (Vuosivaikutus 1. vuonna yhteensä +192.000 € lisää kustannuksia vs. nykytila, sisältää päiväkodin tasearvon poiston nykyisellä kirjanpitoarvolla. Jatkovuosille -516.000 € vähemmän kustannuksia).

Integroitu ryhmä tulee siirtää johonkin toiseen kunnalliseen päiväkotiin. Yhtenä varteenotettavana vaihtoehtona on Sahanperän päiväkoti. Tällöin kaikki viisi integroitua ryhmää ovat eripuolilla kaupunkia.

Muuten lapsimäärän vähentyessä ja rakenteellisen tuen kertomien muuttuessa Teerikallion kolmen lapsiryhmän verran lapsia voidaan sijoittaa kaupungin muihin kunnallisiin tai yksityisiin päiväkoteihin.

3.5.3. KÄPYMETSÄN PÄIVÄKOTI

Käpymetsän päiväkodin vuorohoidon siirtymisellä Kivalon päiväkotiin olisi positiivista vaikutusta erityisesti vuorohoitoa tarvitseville lapsille siinä vaiheessa, jos lapsen palvelutarve muuttuisi, koska lapsen ei tarvitsisi tässä vaiheessa muuttaa päiväkotiä. Muutoksella saattaisi olla negatiivista vaikutusta lasten arjen sujumiseen, mikäli Kivalon päiväkodin tilat eivät mahdollista rauhallisia tiloja yö- ja päiväunille tai ruokahuolto ei toimisi laadukkaasti. Ruokahuolto poikkeaa tällä hetkellä paljon päivä päiväkodin tarpeista, joten keittiöltä vaaditaan muutoksia nykyisestä toiminnasta.

Integroidun ryhmän jäämisellä Kivaloon olisi positiivista vaikutusta vuorohoidossa olevien lasten tuen saamiseen ja oppimisedellytysten kehittymiseen, koska tällöin olisi mahdollista, että veo työskentelisi päiväkotikohtaisesti (ei konsultoivana). Tämä toisi myös henkilötöväikutusta, koska tämä edellyttäisi uutta työskentelytapaa.

Lasten siirtymisellä Käpymetsän päiväkodista Kivalon päiväkotiin sekä muihin päiväkoteihin voi olla aluksi negatiivista vaikutusta lasten sosiaalisiin suhteisiin, koska muutosvaiheessa lasten väliset suhteet voivat katketa. Tämä tulisi ennakoida ryhmien rakentelussa ennen muutosta. Muutoksella voisi olla positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia perheiden arjen sujuvuuteen riippuen siitä, miten kodin ja päiväkodin välinen matka muuttuisi. Huomiona, että Kivalon päiväkoti sijaitsee keskeisellä paikalla ja sinne pääsee hyvin julkisella liikenteellä.

Talousvaikutukset olisivat lyhyellä aikavälillä negatiiviset, mutta pidemmällä aikavälillä positiiviset. (Vuosivaikutus 1. vuonna yhteensä +571.000 €, sisältää päiväkodin tasearvon poiston nykyisellä kirjanpitoarvolla. Jatkovuosille -716.000 € vähemmän kustannuksia vs. nykytila.)

3.5.4. NAAVAMETSÄN PÄIVÄKOTI

Uuden päiväkodin rakentaminen Syväsenvaaran koulun tontille vaihtoehtodossa positiivisia vaikutuksia olisi lasten terveyteen, turvallisuuteen, kasvuympäristöön ja perheiden arjen sujuvuuteen. Alueella sijaitsee paljon kerros- ja rivitaloasuntoja, joten päiväkoti palvelee sijainniltaan hyvin perheitä. Mikäli alueen esikoululaiset sijoittuvat Saaren koululle on tehtävä tarveselvitys koko Saarenkylän alueen varhaiskasvatuspaikoista. Siinä on otettava huomioon myös alueen tämän hetkiset yksityiset päiväkotipaikat ja niiden tuleva ennuste. Uuden 5-6-ryhmäisen päiväkodin kustannukset ovat arviona +244.000 € vuosittain enemmän kustannuksia mitä nykyään maksetaan, eli uudisrakennus on sen verran kalliimpi vuodessa mitä tilaelementtikustannus.

3. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Naavametsän päiväkodin siirtyminen Saaren koulun tiloihin, Saaren koulun siirtyessä Napapiirin koulun yhteyteen, talousvaikutukset olisivat positiiviset (yhteensä -344.574 € vähemmän kustannuksia vs. nykytila.) Varhaiskasvatuksen asiantuntijat toteavat, että rakennus ei sellaisenaan sovellu päiväkodiksi.

Saaren koululle perustettavalla ns. Pienten koululla vaikutuksia olisi esikoululaisille ja alkuopetuksen (1-3 lk) oppilaille, erityisesti lapsille, joilla on neuropsykiatrisia erityispiirteitä tai aistiherkkyyttä. Osalle oppilaista sekä mainitulle erityisryhmälle pienet koulut sopivat paremmin. Pienessä koulussa on vähemmän ääniärsykeitä, vähemmän ihmisiä ja tilat ovat pienemmät, jolloin lapsi voi kokea koulun turvallisempaan ja vähemmän kuormittavana. Isot tilat ja ryhmät voivat luoda ahdistusta. Lasten turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia pienemmässä koulussa lisää myös se, että koulun henkilöstö tuntee paremmin oppilaat. Positiivisena nähdään, että Saarenputaan ja Naavametsän esikoululaiset ja mahdollisesti yksityisten päiväkotien eskarit ovat hyvä kokonaisuus.

Yhtenäinen koulupolku esikoulusta kolmanteen luokkaan asti vaikuttaisi positiivisesti lasten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen, kuten myönteiseen itsetuntoon, sosiaalisiin taitoihin sekä oppimisedellytysten kehittymiseen. Positiivisia vaikutuksia olisi lasten koulunkäyntiin ja oppimiseen. ”Pienten koulu” mahdollistaa hyvin yhteistyön esi- ja alkuopetuksen kanssa ja koulun ja esiopetuksen henkilöstön yhteistyö mahdollistaa lapsille lapsi- ja oppilaskoh- taisen tuen.

Nykyinen kouluympäristö vaatii muutostöitä koska esiopetus perustuu toiminnalliseen oppimiseen ja leikkiin ja tämän hetkinen kouluympäristö ei sitä sellaisenaan tarjoa.

Talousvaikutukset olisivat positiiviset (yhteensä -144.000 € vähemmän kustannuksia vs. nykytila johtuen opetushenkilöstön palkkakustannusten säästöistä sekä Naavametsän tilaelementtikustannuksen poistumisesta.) Samat kustannusvaikutukset kuin edellisessä vaihtoehdossa liittyen Saaren koulun henkilöstöön ja uudisrakennuksen kustannuksiin. Naavametsän elementti jää edelleen käyttöön, ja mahdollisesti jotain henkilöstölisäystä johtuen alueen yksityisten päiväkotien esiopetuksen kohdentumisesta Saaren yksikköön. Vastaavasti esiopetuksen ostopalvelu pienenee. 7 päiväkotia Saarenkylän alueella, joissa n.100-110 esikoululaista = n. 8-10 työntekijää. Alueen palvelusetelipäiväkodeille maksetaan tällä hetkellä n. 23.000 € / kk esiopetuksesta. Jos lapset siirtyisivät kunnalliseen esiopetukseen, vastaava summa säästettäisiin palveluostoista. Mikäli palkattaisiin 6 uutta henkilöä antamaan esiopetusta kunnallisessa yksikössä, tuottaisi tämä n. 26 250 euron kustannuksen kuukaudessa. Huomiona vaikutus varhaiskasvatukseen, vaikka eskarit sijoittuu esim, Saaren koululle, tarvitaanko alueelle 5-6 ryhmän päiväkotia.

3.5.5. LASTEN NÄKEMYKSET

Lapsille tärkeintä ovat kaverit. Suurin osa leikeistä ja aktiviteeteistä ei ole paikkasidonnaisia. Lapset suhtautuvat joustavasti ajatukseen siitä, että päiväkotia muuttaisi; osalle se olisi surullista, mutta osa näkee siinä myös mahdollisuuksia saada uusia kavereita tai ”nähdä uusia maisemia”. Surullisena ja ikävänä nähdään se, jos osa ryhmästä siirtyisi eri paikkaan kuin itse. ”Jos ei olisi enää niin lyhyt matka päiväkotiin kotoa ja jos samat tavarat eivät tulisi enää samaan paikkaan.” ”Voisi säikähtää.”

3.5.6. LIIKUNTAVAIKUTUSTEN ARVIOINTI VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKOMUUTOKSISSA

Palveluverkkopäätösten vaikutuksia päiväkotilasten liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksiin voidaan arvioida sillä perusteella, millaisia muutoksia päätökset aiheuttaisivat seuraaviin tekijöihin (Liikkumis- ja liikuntavaikutusten arviointilomake, OKM 2022):

- ✿ Lasten mahdollisuudet kulkea turvallisesti ja esteettömästi aktiivisilla kulkumuodoilla (esim. kävely ja pyöräily) päiväkotiin?
- Esim. etäisyydet, kevyen liikenteen väylät, esteettömyys
- ✿ Varhaiskasvatuksen piha-alueet, liikuntatilat ja muut sisätilat sekä niiden mahdollisuudet kannustaa monipuoliseen liikkumiseen?
- ✿ Varhaiskasvatuksen välineistö (ml. erityistä tukea tarvitsevien välineistö), jota voidaan hyödyntää liikuntakasvatuksessa ja ulkoilussa?
- ✿ Tarjotaanko varhaiskasvatuksen yhteydessä kaikille lapsille ulkoiluhetkiä sekä muita monipuolisia liikkumisen ja liikunnan mahdollisuuksia?
- ✿ Varhaiskasvatuksen henkilöstön määrä ja siten mahdollisuudet tukea pienten lasten liikkumista varhaiskasvatuspäivän aikana?
- ✿ Varhaiskasvatuksen henkilöstön mahdollisuudet osallistua liikunnalliseen täydennyskoulutukseen?

Jos näissä tekijöissä ei tapahdu merkittäviä muutoksia, ei palveluverkkomuutoksilla ole vaikutuksia päiväkotilasten liikuntamahdollisuuksiin.

3.6. PERUSOPETUS

3.6.1. VAIKUTUKSET PERUSOPETUKSEEN

Vaikutuksia arvioitiin lasten ja nuorten tasapainoisen kasvun ja kehityksen, ihmissuhteiden, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien, hyvinvoinnin ja terveyden sekä suurimpana osuutena opetuksen ja koulunkäynnin näkökulmista. Erityisenä lapsiryhmänä huomioitiin oppimisen tukea tarvitsevat lapset.

Vaikutukset lasten ja nuorten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen arvioitiin neutraaleina. Tähän osa-alueeseen vaikuttaa laajasti monet asiat, eikä niinkään koulujen koko tai

3. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

sijainti. Yleisesti se, että lapsi kokee emotionaalista turvallisuutta kasvuympäristössään, on tärkeää. Koulun henkilöstön osaaminen ja rooli ovat tässä oleellisessa asemassa. Koulusta ja sen sijainnista riippumatta lapsen tulee saada oppimiseensa tukea ja yksilölliset tarpeet huomioivaa opetusta sekä myönteisiä oppimiskokemuksia. Muun muassa nämä asiat luovat turvallisen kouluilmapiirin, joka edistää taas oppimisen edellytyksiä.

Sosiaalisten suhteiden luominen voi olla pienessä yhteisössä monelle lapselle helpompaa. Toisaalta isommassa koulussa taas lapsi voi oppia toimimaan joustavammin muiden kanssa, koska ympärillä on enemmän ihmisiä. Koulun kokoa ratkaisevampaa on koulun ilmapiiri, toimintakulttuuri ja henkilöstön toiminta. Lämmin ja kannustava yhteisö voi olla sekä suuremmassa että pienemmässä koulussa. Samalla tavalla lapsi voi kokea myös ulkopuolisuuden tunnetta koulusta riippumatta. Yhtenäiskouluissa korostuu yhteisöllinen jatkumo ja oppilaantuntemus.

Pienemmissä kouluissa yksittäisen oppilaan osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet voi olla helpompi toteuttaa. Se ei kuitenkaan tarkoita, että oppilaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet olisivat pienemmät, vaikka koulut yhdistyisivät suurempaan yhtenäiskouluun. Tämä vaatii koulun toimintakulttuurilta hyvää suunnitelmallisuutta. Tulevatko oppilaat kuuluisi, saavatko he vaikuttaa, ja arvostetaanko heidän mielipiteitään – riippumatta koulun koosta. Tällä tavoin arvioituna vaikutukset ovat siis neutraaleja.

Koulun koolla tai sijainnilla ei ole suoranaista vaikutusta lasten hyvinvointiin tai terveyteen. Koulun terveet tilat ovat tärkeitä lapsille ja nuorille. Kaikissa kouluissa on kattavat opiskelu-huoltopalvelut, isommissa yksiköissä palveluiden esimerkiksi terveydenhoitajan päivittäinen saatavuus toteutuu paremmin.

Opetuksen ja koulunkäynnin näkökulmasta muutoksella voi olla vaikutuksia opetuksen monipuolisiin mahdollisuuksiin, koska oppilasmäärän lasku vaikuttaa suoraan koulun resurssointiin. Yksiköiden pienentymisellä on vaikutusta oppimateriaalien määrään sekä niiden hankinnan mahdollisuuksiin.

Oppilasmäärien pienentyessä ryhmäkokojen epätasaisuus eri koulujen välillä kasvaa. Tasakokoiset ryhmäkoot eri kouluissa ovat opetuksen järjestämisen ja oppilaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta ensisijaisia. Tasaisilla ja yhdenvertaisilla ryhmäkoilla on myös vaikutusta henkilöstön työmäärään ja työhyvinvointiin. Rinnakkaisluokkien määrä vaikuttaa integraatioon, samanaikais- sekä yhteisopetuksen mahdollisuuksiin. Ryhmämäärien vähe- tessä valinnaisuus kaventuu niin kuudennella kuin 8. - 9. vuosiluokilla.

Lasten, nuorten ja perheiden arjen sujuvuuteen koulumatkojen ja kuljetusten osalta muutos ei tuo juurikaan vaikutuksia, koska kaikki koulut ovat lähietäisyydellä. Osalla oppilaista koulumatka kuitenkin jonkin verran pitenee. Itse kävellen tai pyörällä kuljetut koulumatkat lisäävät päivittäistä liikkumista ja hyvinvointia.

Oppilasmäärien vähentyminen vaikuttaa opetushenkilöstön virkarakenteeseen, sijoittumiseen eri yksiköihin sekä tehtävänkuviin. Riittävän ajoissa tehdyt kouluverkkoratkaisut vähentävät henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia; varmistetaan työn jatkumisen, tarkoituksenmukaisen sijoittumisen ja eläköitymisen vaikutusten huomioiminen.

Yhtenäisissä peruskouluissa kaksoiskelpoisten opettajien hyödyntäminen tuo lisää mahdollisuuksia. Pienessä yläkoulussa rekrytointi voi osoittautua haasteelliseksi, kun kelpoisuuksia tarvitaan useisiin aineisiin. Lisäksi henkilöstömäärällä on merkitystä tiimimallien rakentamiseen sekä monimuotoisten työryhmien mahdollisuuksiin. Isommassa yksikössä on käytössä laajempi ja yhtäläinen hallinto-, kehittämis- ja osaamisresurssi.

3.6.2. LASTEN JA NUORTEN NÄKEMYKSET

Peruskouluikäisiltä lapsilta ja nuorilta kysyttiin sähköisellä kyselyllä heidän ajatuksiaan koulun ja kodin ympäristöstä, koulumatkoista ja mahdollisesta koulun muutostilanteesta. Lapset ja nuoret vastasivat kyselyyn luokkatilanteesta, jossa opettaja alusti ja avusti vastaa-mista ikätasoisesti. Lapset nostivat sosiaaliset suhteet (ystävät, perhe) tärkeimmäksi asiaksi kaikessa: koulumatkassa, koulunkäynnissä, kotona ja vapaa-ajalla.

Lapset ja nuoret itse arvostavat kodin ja koulun pihapiirissä sekä lähialueella kavereita, sosiaalisuutta, rauhallista luontoa, turvallisuutta, liikuntamahdollisuuksia ja lyhyttä koulu-matkaa. Viihtyisyyttä tuovat luonto, leikkipaikat, leikkivälineet, urheilukentät sekä lähellä sijaitseva kauppa. Huonoina puolina koetaan ympäristön epäsiisteys, vapaa-ajan tilojen puute sekä liikenteen aiheuttama turvattomuus. Pitkät etäisyydet ja huonokuntoiset kevyen liikenteen väylät heikentävät arkea.

Lapset toivovat lähialueelleen lisää luonto- ja ulkoilualueita, liikunta- ja hengailupaikkoja sekä lähipalveluita (ruokakauppa, pelikauppa, vaatekauppa, kahvila ja ravintola, kirjasto, tankkauspaikka). Pelkoa ja jännitystä herättävät vilkas liikenne, kapeat kevyenliikenteen väylät, pimeät metsät, vanhat rakennukset ja häiriökäyttäytyminen (etenkin keskustassa).

Kodin ja koulun pihapiirissä sekä lähialueella turvattomuutta aiheuttavat liiallinen liikenne, kovaa ajavat autot, suojateiden puute, huonokuntoiset tai soraiset tiet ja jalkakäytävät, huonot pyörätiet tai puuttuvat kävelyreitit. Turvattomuutta luovat myös kiusaaminen, pelottavat aikuiset, häiriökäyttäytyminen, pelko varkauksista ja yksinäisyys. ”Minun koulumatkani on isontien vartta ja siinä ajetaan tosi nopeaa autoilla talvella ei edes kunnolla aurata kävely kohtaa, vaan joutuu kävelemään tiellä, jostakin kohdin matkaa alkaa kävelytie. Minun siskoni on meinannut jäädä aura-auton alle.”

Lapset kulkevat useimmiten kouluun pyörällä (67,8 %), kävellen (39,8 %) tai vanhempien kyydillä (18,7 %). Koulumatkoissa kivaa on kaverit, liike ja leikki, kuten pyöräily, keulinta, oikoreitit, lehtikasoista ajaminen ja lumihankiin hyppiminen.

Koulumatkan hyvänä puolena nähdään hyötyliikunta. ”Talvella sutii hyvin ja muina vuoden-aikana voi keulia.” Maisemat, luonto, rauhallisuus ja rentous, puhelimen käyttö ja musiikin kuuntelu sekä lyhyt tai helppo matka ovat myös tärkeitä. ”Minun koulu matkassani on kivointa se, että näkee auringon ja hienot maisemat ja kuunnella kun linnut viheltävät.” Ikävinä puolina koulumatkassa koetaan huonokuntoiset tiet, huono sää, liikenteen turvat-tomuus, pitkät matkat, melu, koulukyydin odottaminen ja yksin kulkeminen. Koulumatkan turvattomuus huolestuttaa lasten kertoman mukaan myös vanhempia. ”Aina äiti joutuu soittamaan Alltime kun me tai mummi kaadutaan koulumatkoilla.”

Koulun jälkeen ja viikonloppuisin lapset ja nuoret haluaisivat viettää enemmän aikaa kes-kustassa, kaupoilla, kirjastossa, elokuvissa, urheilupaikoilla, metsässä, leikkipuistoissa ja nuorisotiloissa. Koulun pihalla viettää aikaa 4,7 % peruskoululaisista koulun jälkeen ja viikon-loppuisin. Kaverisuhteiden muodostamisen näkökulmasta tärkeitä ympäristöjä ovat koulu ja koulun piha, ulko- ja leikkipaikat, harrastukset, kaupungin keskusta ja verkkoympäristö. Lapset toivovat enemmän maksuttomia liikunta- ja harrastuspaikkoja, puistoja ja alakoulu-laisille paikka keskustassa, jossa olla viikonloppuisin.

Mahdollisissa muutostilanteissa lapsia ja nuoria huolettavat kaverisuhteet, opettajien, ryhmien vaihtuminen ja koulumatkan pidentyminen. Toisaalta mahdollisuutena nähdään uudet kaverit ja ystävät. Loppuvuodesta 2024 toteutetussa OPS-kyselyn tuloksissa oppilailta tuli paljon toiveita pienemmissä ryhmissä opiskelusta. Tällaisia joustavia opetusjärjestelyjä

pystytään todennäköisesti toteuttamaan isommissa kouluissa paremmin, koska erityisopettajia/henkilöstöä on enemmän.

3.6.3. VAIKUTUKSET ERITYISESTI KESKUSTAN ALUEELLA

Alakorkalon ja Viirinkankaan koulujen yhdistymisessä Rantavitikan peruskouluun positiivinen vaikutus voi olla, että lapset saavat monipuolisemmin oppilaskohtaisia tukitoimia, kuten joustavaa pienryhmäopetusta ja erityisluokkaopetusta. Tämä koskee esimerkiksi erityisryhmiin kuuluvia lapsia. Oppilaiden ei tarvitse tällöin välttämättä vaihtaa koulua, mikäli heillä on laajaa tuen tarvetta. Toisaalta pienet koulut saattavat sopia osalle oppilaista paremmin, esimerkiksi osalle nepsy-oppilaista. Niissä on vähemmän ääniärsykeitä, vähemmän ihmisiä ja tilat ovat pienemmät, jolloin lapsi voi kokea koulun turvallisempaan ja kuormitusta tapahtuu herkillä lapsilla vähemmän. Isot tilat ja ryhmät voivat luoda ahdistusta. Koulun henkilöstö tuntee pienemmässä koulussa paremmin oppilaat, mikä voi osaltaan lisätä lasten hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta. Jos Viirinkankaan koulu yhdistyy Rantavitikan peruskouluun, niin tällä on vaikutusta Väinämöisen päiväkotiiin.

Talousvaikutuksia: Alakorkalon koulun lakkautuksen kustannusvaikutus -373.000 € vuosittainen säästö. Viirinkankaan koulun lakkautuksen kustannusvaikutus -607.000 € vuosittainen säästö. Kaukon koulun lakkautuksen kustannusvaikutus -192.000 € vuosittainen säästö. Säästölaskelmissa oletetaan, että lakkautettavien koulujen kiinteistöt poistuvat käytöstä.

Jos harjoittelukoulu muuttaa Rantavitikan alueelle, sillä voi olla negatiivisia vaikutuksia oppimisen tuen järjestämiseen Rantavitikan alueen lapsille, koska Harjoittelukoululla on erilaiset velvoitteet oppilaaksiottoon. Tällä on väistämättä vaikutusta oppilaisiin, joilla on laajemmat tuen tarpeet, kuten kokoaikaisen erityisluokkaopetuksen tarve tai kun oppilaan opetus järjestetään pidennetyn oppivelvollisuuden mukaisesti (1.8.2026 alkaen 20 h§:n vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite). Tällä hetkellä harjoittelukoulu ei ota oppilaaksi pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita.

Toisaalta Harjoittelukouluun on nyt sijoitettu kaupungin 1.-3. luokkien ja 4.-6. luokkien erityisluokat, jotka palvelevat erityisluokkaopetusta tarvitsevia Harjoittelukoulun oppilaita. 7.-9. luokkien osalta Harjoittelukoulussa ei ole kaupungin erityisluokkia. Mikäli nämä kaupungin 1.-6. luokkia palvelevat erityisluokat säilyvät Harjoittelukoulussa, osa Rantavitikan alueen erityisluokkia tarvitsevista lapsista voidaan sijoittaa näihin erityisluokkiin.

7-9 luokille tulisi tässä vaihtoehdossa kuitenkin myös järjestää erityisluokkaopetusta. On hyvä myös ottaa huomioon, että Rantavitikan peruskoululla toimii neljä kaupunkikohtaista erityisluokkaa 1.-9. luokilla. Näissä luokissa opiskelee oppilaita, joilla voi olla kehitysvammaa, laajoja oppimisen vaikeuksia tai neuropsykiatrisia vaikeuksia. Näistä oppilaista suurella osalla on myös pidennetyn oppivelvollisuuden päätös. Näiden luokkien sijoituskoulu täytyy miettiä uudestaan, mikäli luokat eivät voi olla Harjoittelukoululla. Harjoittelukoulun pysymistä nykyisellä paikallaan puoltaa se, että Harjoittelukoulun lähellä on kaupungin ylläpitämiä kouluja (Korkalovaara, Ylikylä), jotka voivat tarvittaessa vastata laajempiin tuen tarpeisiin 7-9 oppilaiden osalta. Mikäli harjoittelukoulu siirtyy Rantavitikalle, siellä ei ole näin lähellä muita kouluja, jotka voisivat ottaa oppilaita siinä tapauksessa, jos he eivät voi Harjoittelukoulussa opiskella. Tällä on vaikutusta siihen, että näiden oppilaiden kohdalla koulumatka pitenee ja lähikouluperiaatteen toteutuminen kärsii.

Korkalovaaran koulusta luopuminen saattaa aiheuttaa haasteita lasten oppimisen tuen näkökulmasta, jos harjoittelukoulun oppilaaksioton perusteet pysyvät ennallaan, erityisesti 7-9 luokkien osalta. Korkalovaaran koulussa on paljon tukea tarvitsevia oppilaita. Heidän sijoittumiselleen muihin kouluihin olisi vaikutusta tuen järjestelyihin. Jos Korkalovaaran koulukohtaiset erityisluokat siirtyisivät Harjoittelukoululle, silloin tilanne toki olisi erilainen.

Korkalovaaran koulun lakkautuksen kustannusvaikutus: ensimmäiselle vuodelle muodostuu suuri tasearvon kertapoisto +6.970.000 €, eli ensimmäisen vuoden nettokustannus olisi +6.196.000 €, jonka jälkeen vuosittainen säästö -1.860.000 €.

3.6.4. VAIKUTUKSET ERITYISESTI SAAREN ALUEELLA

Mikäli Saaren koulu siirtyisi Napapiirin peruskoulun yhteyteen, oppilailla olisi mahdollisuudet monipuolisempiin tukitoimiin. Napapiirin peruskoulussa lapsille voidaan tarjota kaikki oppilaskohtaisten tukitoimien muodot. Siellä on erityisopetusta, joustavia pienryhmiä, erityisluokkia (sekä alueelliset että kaupunkikohtaiset). Positiivinen vaikutus on se, että lasten ei tarvitsisi vaihtaa koulua, mikäli on tarve esimerkiksi kokoaikaiselle erityisluokkaopetukselle. Toki tämä koskee pientä joukkoa oppilaita.

Muutoin oppilaiden tukeminen toimii Saaren koulussa nykyisellään hyvin ja painottuu paljon ennaltaehkäiseviin toimiin. Saaren koulun jatkaminen entisellään tukee niitä oppilaita, jotka ovat herkempiä ja kuormittuvat. Saaren koulu on pienempi yksikkö ja osa oppilaista voi kokea sen turvallisempana paikkana käydä koulua. Siirtymiä on myös vähemmän pienessä yksikössä.

Yksinään Saaren koulun lakkautuksen kustannusvaikutus on -1.477.000 € vuosittainen säästö. Lakkautukseen yhdistyy Naavametsän päiväkodin vaihtoehto A= uudisrakennuksen kustannus +244.000 €/vuosi, joten näiden kahden yhteissäästöksi muodostuu säästöä -1.233.000 €/vuosi.

Hyvä vaihtoehto on myös varhaiskasvatusosassa esitetty e-1-2 opetus ns. pienten lasten koulu Saaren koulun tiloihin. Tällöin nivel 1-2 luokan sijoittuminen jatkossakin Saarelle on ajatuksena toimiva. Nivelluokka on koko kaupungin aluetta palveleva erityisluokka. Lapset voivat tuntea olonsa turvallisemmaksi, kun kaikki ympärillä ovat suunnilleen saman ikäisiä. Opetuksessa ja koulun toimintakulttuurissa voitaisiin huomioida pienten lasten tarpeet paremmin. (Katso lisätietoa Naavametsän päiväkodin "Pienten koulun" vaihtoehdosta).

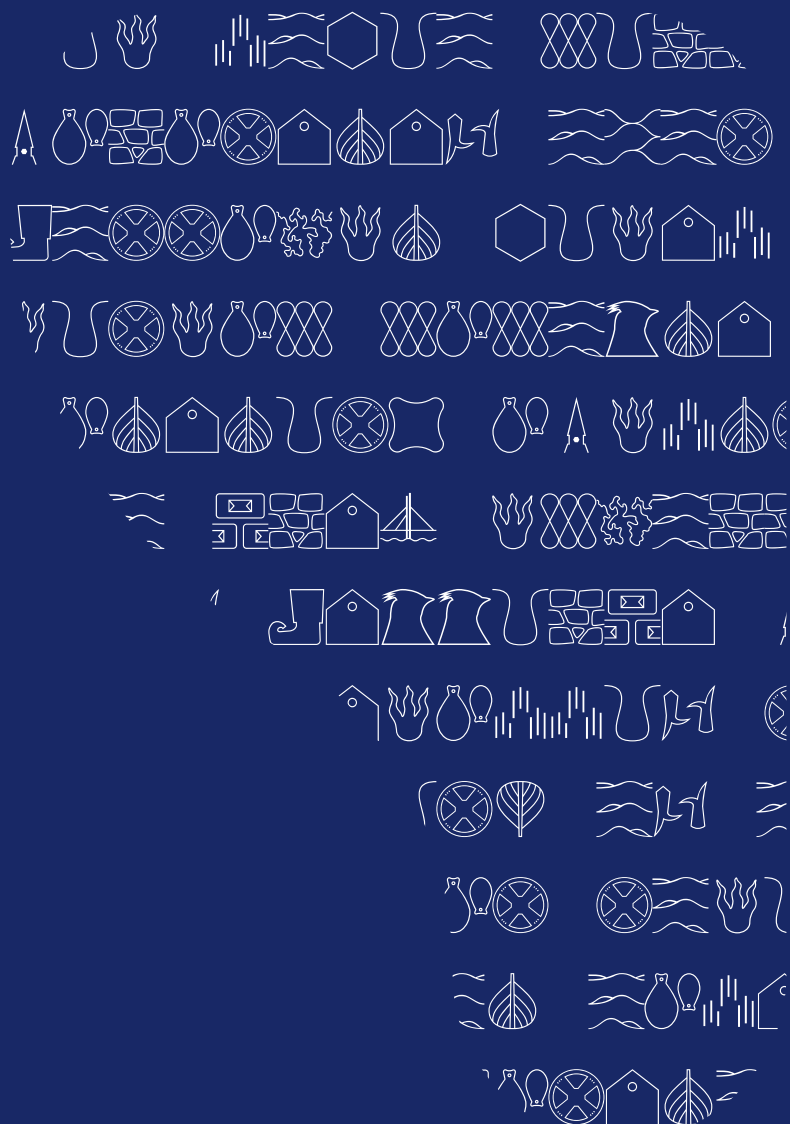
3.6.5. LIIKUNTA-VAIKUTUSTEN ARVIOINTI KOULUTUSPALVELUJEN PALVELUVERKKO- MUUTOKSISSA

Palveluverkkopäätösten vaikutuksia koululaisten ja opiskelijoiden liikkumis- ja liikuntamahdollisuuksiin voidaan arvioida sillä perusteella, millaisia muutoksia päätökset aiheuttaisivat seuraaviin tekijöihin (Liikkumis- ja liikunta-vaikutusten arviointilomake, OKM 2022):

- 🔊 Oppilaiden mahdollisuudet kulkea turvallisesti ja esteettömästi aktiivisilla kulkumuodoilla (esim. kävely ja pyöräily) kouluun?
- 🔊 Tuetaanko oppilaiden mahdollisuuksia liikkua koulu- ja opiskelupäivän aikana (esim. toiminnallisten opetusmenetelmien ja pitkien toimintavälituntien hyödyntäminen)?
- 🔊 Koulujen ja oppilaitosten piha-alueet ja lähiympäristöt, luokkahuoneet, liikuntatilat sekä niiden mahdollisuudet kannustaa monipuoliseen liikkumiseen?
- 🔊 Koulujen ja oppilaitosten välineistö, jota voidaan käyttää liikunnanopetus-, välitunti- ja kerhokäytössä?
- 🔊 Onko kouluilla ja muilla toimijoilla mahdollisuuksiin tarjota koulupäivän yhteydessä liikunnan ja liikkumisen harrastamismahdollisuuksia (esimerkiksi harrastamisen Suomen malli sekä aamu- ja iltapäivätoiminta)?
- 🔊 Opetushenkilöstön määrä ja siten mahdollisuudet tukea lasten ja nuorten liikkumista koulupäivän aikana?
- 🔊 Opetushenkilöstön mahdollisuudet osallistua liikunnalliseen täydennyskoulutukseen?

Jos näissä tekijöissä ei tapahdu merkittäviä muutoksia, ei palveluverkkomuutoksilla ole vaikutuksia koululaisten liikuntamahdollisuuksiin.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tehdyn analyysin perusteella oppilasennusteet kaupungin tasolla ovat osoittautuneet varsin hyvin paikkansa pitäviksi. Varhaiskasvatuksessa palvelutarpeeseen vaikuttaa lapsimäärän lisäksi myös osallistumisaste, joka on Rovaniemellä ollut korkeampi kuin Suomessa keskimäärin. Keskuksen alueella mahdolliset muutokset palveluverkkoon eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia saavutettavuuteen tai laatuun. Taloudelliset vaikutukset ovat sen sijaan merkittäviä pitkällä aikavälillä. Valtuuston syksyllä päättämän Häkinvaaran koulun rakentamisen vaikutus kaupunkikeskuksen palveluverkkoon pystytään huomioimaan suunnittelussa.

Rovaniemen palveluverkko näyttääkin tämänhetkisen ennusteen mukaan ylimitoitulta ja epätaloudelliselta tulevaisuuden väestöennusteeseen ja palvelutarpeeseen nähden. Kohtuullisen tehokkuuden ja hyötysuhteen saavuttamiseksi on ensi vuosikymmenen demografiseen muutokseen reagoitava proaktiivisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin tulee mukauttaa palveluverkkoa keskuksen suuralueella väestökehityksen mukaisesti. Vaikka kaupunki saavuttaa vuosittaisen kasvutavoitteensa, oppilasmäärä laskee merkittävästi vuosikymmenen loppuun mennessä. Tämä johtuu siitä, että syntyvyys laskee ja on laskenut sekä alueellisesti että valtakunnallisesti, eikä nopeaa muutosta ole lähiaikoina näkyvissä. Tavoitteet kaupungin laajenemissuunnille ratkaistaan pitkälti yleiskaavatyössä ja kaupunkistrategiassa.

Ennusteen perusteella lapsimäärä tulee vähenemään perusopetuksessa merkittävästi ja jonkin verran myös varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kuitenkin noussut viime vuosina, jolloin siellä jo aikaisemmin tapahtunut lapsimäärän vähenemä ei ole näyttäytynyt radikaalina palvelutarpeen laskuna. Varhaiskasvatuksessa yksityisen toiminnan osuus on tällä hetkellä 34%. Tämä osuus pienentyessään voi lisätä kunnallisen toiminnan kasvua. Palvelusetelitoiminnan väheneminen on mahdollista nykyisten toimijoiden lopettaessa toiminnan tai kiinteistöjen tullessa käyttöikänsä päähän. Lasten määrän vähentyessä ja sitä kautta palveluverkon väljenemisen myötä kunnallisten paikkojen määrä riittää kaikille niille hakijoille, jotka hakevat kunnallista paikkaa. Tällä voi myös olla vaikutusta yksityisten päiväkotien vähenemiseen.

Perusopetuksen oppilasmäärän alenemisen seurauksena opiskelijamäärän alenema tulee näkymään seuraavaksi toisella asteella (lukio- ja ammatillinen koulutus) ja korkeakouluissa. Toisen asteen koulutuksen sopeuttamissuunnitelmat tuleekin aloittaa seuraavaksi.

Keskusten suuralueella ylikapasiteettia on ennusteen mukaisesti kaikissa kaupunginosissa. Kapasiteetin vajaakäytön seurauksena suhteellinen oppilaskohtainen kustannus kasvaa merkittävästi. Tämä johtuu siitä, että kaupungilla on oppilasmäärään nähden käytössä tarpeettoman paljon tiloja. Rakenteellisten kustannusten noustessa valtionosuus (peruste: € / oppilas) samalla vähenee. Tämä johtaisi tilanteeseen, jossa tilakustannusten osuus kokonaismenoista kasvaisi ja rahaa jäisi vähemmän esim. palkkoihin ja oppimateriaaliin.

Palveluverkkoselvityksessä on tunnistettu alueita ja yksiköjä, joiden palvelut voidaan järjestää jatkossa tarkoituksenmukaisemmin ilman, että palvelun laatu tai saavutettavuus kaupungin mittakaavassa siitä kärsisi.

Pohjoisen suunta (Saari-Napapiiri)

Napsun viimeisenkin vaiheen valmistuessa, tulee alueella olemaan ylikapasiteettia jo ennen vuosikymmenen vaihdetta. Saaren koulun oppilaat mahtuisivat Napapiirin koululle jo muutamana(?) vuoden kuluttua. Tässä valossa Nivavaaran koulurakennuksen peruskorjaus ei olisi ollut välttämätön, koska ensi vuosikymmenellä periaatteessa kaikki oppilaat mahtuisivat jo -25 valmistuvaan uudisrakennukseen. Toisessa potentiaalisessa vaihtoehdossa Saaren koulu voitaisiin kuitenkin muuttaa "pienen lasten kouluksi" (esiopetus ja luokat 1-3), jolloin käytöstä poistettaisiin Syväsenvaaran koulun tontilla oleva Naavametsän elementtipäiväkoti. Tässä vaihtoehdossa palveluverkkomuutokset kohdistuisivat varhaiskasvatukseen, ja vaihtoehto tarjoaisi mahdollisuuden perus- ja esiopetuksen yhteistyön parantamiseen. Tämä myös aikaistaisi oppilaiden siirtymistä Napapiirin koululle, jonne nyt siirrytään 6. lk jälkeen.

Lännen suunta (Korkalovaara - Ylikylä - Keskusta)

Ylikylän oppilasmäärä putoaa selkeästi ennen vuosikymmenen loppua. Tämän seurauksena oppilaaksiottoalue jouduttaneen siirtämään lähemmäs keskustaa ja Vaaranlammen oppilaita ohjataan yläkouluun Ylikylän monitoimitaloon Korkalovaaran peruskoulun sijaan. Tämän muutoksen seurauksen Vennivaaran alueen rakentamista voidaan jatkaa, jolla varmistamme oppilaiden riittävyyden Vaaranlammen sekä Ylikylän kouluun. Oppilasmäärän riittävyyden varmistamiseksi pitkällä aikavälillä ei pelkästään omakotitalorakentaminen oletettavasti kuitenkaan riitä, koska tyypillisesti ko. asumismuodossa vaihtuvuus on hidasta.

Korkalovaaran peruskoulun oppilasmäärä laskee. Tähän vaikuttaa osaltaan harjoittelukoulun läheisyys. Kaupunki on sitoutunut sijoittamaan harjoittelukouluun oppilaita siinä määrin, että se voi toimia kolmesarjaisena. Lisäksi on huomioitavaa, että yhtenäinen peruskoulu on sekä Ylikylässä että Harjoittelukoululla, jolloin kaikille ko. kouluille ei riitä yläkoulun oppilaita nykyistä määrää.

Yksi alueen ratkaisuvaihtoehto on se, että harjoittelukoulu siirtyy Rantavitikan koululle. Tämä edellyttäisi todennäköisesti kaupungilta uuden, isomman koulun rakentamista nykyisen koulun tilalle. Yliopiston tulisi sitoutua vuokraamaan Rantavitikan koulun tilat pitkällä vuokrasopimuksella. Yliopistolle harjoittelukoulun sijainti Rantavitikan kampusalueella olisi hyvä vaihtoehto sillä yliopiston kaikki toiminta sijaitsee naapuritontilla. Tämä vaihtoehto edellyttää, että yliopisto ei jatka nykyisen harjoittelukoulun kiinteistön vuokrasopimusta. Rantavitikalle voitaisiin ohjata tarvittaessa oppilaita myös ydinkeskustan alueelta.

Toinen vaihtoehto on, että Harjoittelukoulu siirtyisi Korkalovaaran peruskoululle sen jälkeen kun, vuokrasopimus nykyisestä kiinteistöstä päättyy.

Kolmantena vaihtoehtona on Korkalovaaran koulun lakkauttaminen siinä vaiheessa, kun alueen oppilaat saadaan mahtumaan oppilaaksiottoalueita muuttamalla muihin kouluihin. Olennaista tässä on se, missä vaiheessa 7. - 9. -luokkien oppilaiden sijoittaminen muihin yksiköihin onnistuu. Tämä vaihtoehto lienee mahdollinen vasta 2030 -luvulla hieman riippuen oppilasmäärän kehittämisestä ja edellyttäisi laajoja oppilaaksiottoalueiden muutoksia. Mikäli harjoittelukoulu on ainoa lähikoulu jollain alueella, on ratkaistava sen negatiiviset vaikutukset oppimisen tuen järjestämiseen ko. alueella. On kuitenkin kaupunkeja, joissa tämä ongelma on kyetty ratkaisemaan.

Etelän suunta (Rantavitikka – Viirinkangas)

Ala-Korkalon koulu toimii väistötiloiksi hankituissa elemettitiloissa ja Viirinkankaan koulurakennus vaatisi lähivuosina peruskorjausta. Etelän suunnalla oppilaat mahtuvat jo tällä vuosikymmenellä Rantavitikan koululle.

Mikäli Paavalniemen ja Rantavitikan yhdistävä silta rakennetaan, kouluun voitaisiin ohjata oppilaita myös mahdollisesti joen toiselle puolelle rakentuvalta asuinalueelta. Tämä edellyttäisi todennäköisesti Rantavitikan koulun laajentamista tai kokonaan uutta rakennusta nykyisen tilalle.

Rantavitikan päiväkodin tarveselvitys tulee tehdä ja ratkaista sen myötä päiväkodin jatko joko peruskorjauksena ja laajennuksena tai uudisrakennuksena.

Idän suunta (Ounasvaara – Ounasrinne)

Idässä koulujen oppilasmäärät vähenevät myös, mutta Ojanperän rakentamisen myötä voi olla mahdollista, että tilanne tasoittuu. Tällöin Ounasrinteen ja Ounasvaaran oppilaaksiottoalueiden rajoja muuttamalla voidaan pitää oppilasmäärät kouluissa järkevinä.

Keskusta

Keskustan alueen lähikouluksi voidaan osoittaa harjoittelukoulu, Rantavitikan koulu, Ounasvaaran koulu tai Korkalovaaran koulu, koska välimatkat ovat lyhyitä. Tärkeämmäksi muodostuukin saavutettavuus ja kapasiteetin hyödyntäminen laajemmalla alueella.

Keskustan alueella Kämpymetsän ja Teerikallion päiväkotien lakkaaminen kiinteistöjen huonon kunnon vuoksi voidaan ratkaista alueen sisäisinä järjestelyinä lasten määrän vähenemisen myötä.

Lopuksi

Selvitys tehtiin kaupungin omana työnä vajaan vuoden aikana hyödyntäen ketterän kehittämisen malleja. Kaupungin organisaatiossa on asiantuntemusta ja osaamista, kunhan sitä vain pystytään hyödyntämään. Hidasteena tämän kaltaisille projektoiduille töille on työnkuvan ja ajankäytön sirpaleisuus, joka haittaa tiivistä kehittämistä ja asioihin paneutumista. Kaikki mukaan pyydettyt suhtautuivat kuitenkin tehtävään vakavasti ja paneutuivat työskentelyyn kiitettävästi. Matkalla opittiin paljon uutta yhteisen tekemisen tiimoilta ja osaamisen hyödyntämisestä.

Työryhmät:

Ennuste ja analyysi

Marko Ranttila
Anne Mänty
Jussi Kainulainen
Mervi Raaterova
Jonna Leppiaho
Risto Varis

Vaihtoehdot

Tarja Kuoksa
Mervi Johansson
Anne Onnela
Elisa Kusmin
Jussi Kainulainen

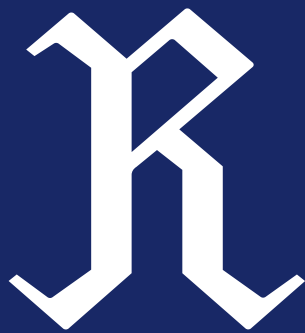
Vaikutusten arviointi

Mia Nahkuri
Minna Haurinen
Pekka Hämäläinen
Heli Mäntynen
Mari Vuorisalo
Hanna Mettiäinen

Johtopäätökset

Antti Lassila
Tarja Kuoksa
Risto Varis

ROVANIEMI

ROVANIEMEN KAUPUNKI – CITY OF ROVANIEMI

